

Onze Vogels

NUMMER 4 | APRIL | 2025

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers

Lijn van Wallace

Redactie
Foto: Shutterstock

Een denkbeeldige lijn scheidt dierenrassen in Azië.

Dwars door Indonesië loopt, van noord naar zuid, een grens die niet door staatslieden of legerleiders is getrokken, maar door moeder natuur.

Het is de zogeheten lijn van Wallace. De lijn is genoemd naar de Engelse natuurvorser Alfred Russell Wallace die in de vorige eeuw geleefd heeft. Het viel hem op dat bepaalde vogelsoorten totaal anders waren in Bali, dat ten westen van de lijn ligt, vergeleken met de vogelsoorten die op Lombok leven, een eiland dat slechts ongeveer 35 kilometer ten oosten van Bali ligt, maar ten oosten van de lijn. De vogelsoorten op Bali waren overwegend Aziatisch van oorsprong, en die op Lombok overwegend Australisch.

De grenslijn volgt de Straat Makassar welke gelegen is tussen Borneo en Celebes en de smalle zeearm die Bali van Lombok scheidt. Op de eilanden westelijk van de lijn van Wallace, Borneo, Bali, Java en Sumatra, vind je wouden die wat planten- en dierenleven betreft, aansluiten bij die op het vasteland van zuidelijk Azië. Oostelijk van de lijn daarentegen begint het Australische natuurgebied. Dat omvat niet alleen het vasteland van Australië, maar ook Nieuw-Guinea en een groot aantal andere eilanden in oostelijk Indonesië.

In het midden van de 20e eeuw gaven geologische studies aan dat er een Indo-Australische plaat bestaat die de Wallacelijn als grens heeft. De grens van deze platen heeft een grote verdieping van de zeebodem op hetzelfde punt. Dit betekent dat er in deze regio nooit een landengte heeft kunnen ontstaan, en dit vormt de verklaring van de verdeling van de soorten: veel diersoorten, zelfs

vogelsoorten, zullen de 35 kilometer water tussen Bali en Lombok nooit hebben kunnen overbruggen. In de loop van honderdduizenden jaren hebben de soorten ten westen en oosten van de lijn zich verder ontwikkeld. Maar hun herkomst is, met name tegenwoordig met behulp van onder andere DNA-onderzoek, nog steeds te achterhalen.

Vast staat dat een groot aantal dieren uit westelijk Indonesië en van de Filipijnen, zoals wilde fazanten, neusapen en het spookdiertje met zijn opvallend grote ogen en oren, ten oosten van de lijn van Wallace niet voorkomen.

Omgekeerd zul je kangoeroes, koalabeertjes, liervogels en andere soorten van het Australische natuurgebied nooit ten westen van de grenslijn aantreffen.

In Australië vind je ook de liervogel, de kaketoë en de bijzondere boomkangoeroe die zijn dagen doorbrengt in de toppen van de woudreuzen. Die zul je dus ten westen van de lijn beslist niet vinden.

Liervogel

INHOUD

In deze uitgave

Het geluid van melancholie	5
Geschilderde astrilde	6
Sectie kleurkanaries Bruin geel, 20 jaar later	8
Het geslacht Psittacula - Deel 5	10
De verspreiding van papegaaienziekte	14
Colombia 2022 – deel 2 van 5	16

19	Lente in Loro Parque
20	De zes soorten spechten van bij ons, deel 1
24	Symposium toekomstgericht fokken met gehouden vogels
26	Alle begin is moeilijk...
28	Zoo Berlijn

En verder

4	Column voorzitter
32	Puzzel 4
32	Van de bestuursstafel februari 2025
33	Column keurmeester
34	Colofon
35	Kalendervogel

Coverfoto:
Bont boertje
© H. Branje

Voortgang!

Hoe gaat het bij u? Al vroeg dit jaar zag ik berichten verschijnen van nesten met eieren waar jonge vogeltjes net uit het ei waren geslipt. Zowel bij de kromsnavels, sommige tropische vogels, zoals Gouldamadines en vlak er achteraan de kanaries. Voor de meeste Europese cultuurvogels is het nog te vroeg, die gaan meestal mee met het spreekwoord: "In mei leggen alle vogels een ei".

Albert Zomer, voorzitter

Bij mij gaat het de goede kant op, eieren volop. Uiteraard ben ik pas begonnen met de kweek na mijn terugkomst uit Portugal en nadat ik de terugkomende vogels behandeld had met Exzolt. Je weet maar nooit. 28 koppels van allerlei soorten en om de voortgang in mijn vereniging qua diversiteit te houden, weer wat nieuwe soorten en kleuren. De Llarquet Espanol had ik in het verleden en is nu weer aanwezig en bij de kleurkanaries heb ik mooie Isabelkobalt kanaries kunnen overnemen van een goede kweker. Nu afwachten hoe het gaat, ik ben in ieder geval zeer benieuwd.

De NBvV is alweer druk bezig met diverse zaken zodat de voortgang in onze organisatie geborgd blijft. Voor functies in het hoofdbestuur hebben wij gesproken met jonge enthousiaste kandidaten. Binnenkort gaan wij daar over mededelingen doen en dat biedt perspectief voor de toekomst. Voor een penningmeester zijn wij nog steeds zoekende, waarbij onze "snor" (Sjaak van Bennekom) aangegeven heeft een nieuwe penningmeester te willen

inwerken. Ook zijn er alweer plannen voor de Nederlandse Kampioenschappen 2026 in Hardenberg, hoewel er nu weer sprake is van mogelijk een andere datum. Ach, ook dat gaan we binnenkort horen.

Op dit moment schaak ik op diverse borden en niveaus; eigenlijk is besturen een nooit stoppend proces want altijd duikt er wel weer wat op. Zo moet er aan het vraagprogramma gewerkt worden, het prijzensysteem beklonken, brieven beantwoord van leden die wat onduidelijkheid zien in regelgeving, maar waarover het bondsvademeccum toch heel duidelijk is. We leggen het toch maar weer rustig uit. Nu ik daar dan toch aanbeland ben. De Algemene Vergadering (AV) komt eraan en wel op 17 mei 2026 in "de Aker" in Putten. Ook eens meepraten over het beleid en meemaken hoe het gaat; werp u dan op als vertegenwoordiger van uw district. Zoals u allen weet komen regels binnen de NBvV tot stand nadat hierover de leden beslist hebben en dat is natuurlijk tijdens die AV. Heeft u een goed idee of ziet u zaken anders, dien een voorstel in via uw afdeling, via het district en dan komt het op de AV. Waarom loopt die route zo? Allereerst natuurlijk omdat wij dat zo afgesproken hebben. Maar afspraken kunnen wijzigen als hiertoe goede argumenten ingebracht worden en een en ander onderbouwd is. Een enkele opmerking als "ik vind dat dat zo moet", is natuurlijk geen onderbouwing. Iedereen mag een voorstel indienen maar het zou goed zijn een dergelijk voorstel eerst binnen uw eigen gelederen te peilen om in te schatten of het wel haalbaar is. Hoe dikwijls is het in het verleden voorgekomen dat

een voorstel werd ingediend door bijvoorbeeld een afdeling, en vervolgens dit voorstel zelfs door het eigen district weggestemd wordt. Zonde van tijd en energie.

Bestuurders willen graag dat u meedenkt; u krijgt daar zeker de ruimte voor en daar is juist de afdeling en de districtsvergadering voor. Dit om vervolgens ondersteund door het district in de AV een gedegen voorstel te brengen. Nu ik bij die districten ben: meerdere districten zijn naarstig op zoek naar districtbestuurders. In Gelderland is een zeer klein groepje nog actief in het bestuur. Help hen; help de districten te kunnen blijven besturen. Samen moeten we de voortgang bewaken van onze organisatie. Aan de zijlijn staan en wachten tot er wat gebeurt is geen optie.

In mijn eerdere voorwoord heb ik geschreven over keuzes, keuzes die soms gemaakt moeten worden bijvoorbeeld in relatie tot gezondheid. Enkele leden hebben mij hierop aangesproken. Voor wat betreft de gezondheid moet ik verdere medische onderzoeken afwachten. In afwachting van de resultaten heb ik, in overleg met mijn thuisfront en medebestuurders, besloten mij opnieuw kandidaat te stellen voor een nieuwe periode van drie jaar. Samen met jullie allen gaan we door..... want de NBvV zijn wij samen!!

Het geluid van melancholie

© Rik Meerema

Als een condor die roept als hij rond een Andespiek vliegt. De ijle schreeuw van de kiwi die zijn verborgen aanwezigheid in een Nieuw-Zeelands bos verraad. Hoe zou de laatste kreet van de laatste moa op Madagaskar hebben geklonken? Hoe klinkt het geluid van uitsterven? Is het een woeste schreeuw of een verdrietige weemoedige uitroep van het definitieve einde?

De geluiden van vogels zijn emotie. De vertolking van een diepere laag gevoel. Vogels geven emotie aan hun omgeving. De emotie die bij het Wad hoort is die van melancholie.

Als sinds mijn kindertijd kom ik zeer regelmatig bij het Wad en op de Waddeneilanden. Op het Wad en de eilanden heb je twee typen mensen. De 'zandmensen' houden van het Noordzeestrand, blauwe luchten, van bruinen, flaneren en uitgaan. De 'slibmensen' houden van het Wad, vroeg opstaan, eb, dramatische luchten en vogels. Misschien onnodig om te zeggen, maar ik ben een 'slibmens'. Lang heb ik mij afgevraagd wat mij zo trekt aan het Wad, waarom ik die verbondenheid voel, een thuiskomen en een diep gevoel van er horen, 'a sens of belonging'. De afwisseling van zon en wolken, zout en wind, water en slib. Hoofd in de wind en starren naar de einder, waar traag een schip zich een weg zoekt door de geulen tussen de zandbanken en waar lucht, water en slib versmelten in een eindeloze grijstinten.

Misschien is het de dynamiek van platen en kwelders, van geulen en slenken. De dynamiek die iedere vijf minuten anders is. Of misschien zijn het de enorme massa's vogels. Het Wad trekt! Bij ieder laagwater wil je erop lopen, tot de einder die je niet blijkt te kunnen achterhalen. En dan, dwingt ze je terug. Terug waar je hoort. Het gevoel van erbij horen, maar toch ook weer niet helemaal.

Het geluid dat hier bij hoort is het geluid van de melancholie. Het langgerekte "koer-lié". De vogelgids beschrijft het als "tweeletter-grepige, fluitende roep, zang met lange trillers", maar daar doe je de wulp mee te kort. Als we de grutto tegenwoordig de koning van de weide noemen, dan is de wulp de keizer van het Wad. Met zijn naar beneden gekromde snavel haalt hij feilloos pieren en schelpdieren uit de modderige bodem. Af en toe vliegt hij even op, alleen of in een klein groepje. Een paar keer roept hij zijn roep. Niet overdreven vaak, want dan zou het zijn kracht verliezen. Nee, een paar keer, ingetogen, maar precies goed! Het geluid van de droogvallende platen, van lage luchten, van zilt en slib. Het geluid van de melancholie, het geluid van het Wad.

Geschilderde astrilde

C.de Bruin

Foto's: Henk Branje

Doorgaans noemt de liefhebber deze soort bij z'n wetenschappelijke naam 'emblemata picta'.

Kleurverschil

Het verschil tussen mannetje en popje is duidelijk te zien. Het mannetje heeft een helderrood gezicht, keel, buik en romp. Bij sommige mannetjes breidt het rood zich nog verder door in borst en buik. De rest van de buik is diepzwart van kleur. De flanken zijn zwart met flinke witte stippen; de vleugels zijn lichtbruin. De poppen laten over het geheel veel minder rood zien, ofschoon ze meer witte stippen hebben. Ze zijn over het geheel ze wat minder helder van kleur. Jonge vogels lijken op de pop en jonge mannetjes en popjes zijn nog niet van elkaar te onderscheiden.

Mutaties

De meest bekende is de gele mutatie waarbij de rode veervelden geel zijn. Ook zijn er, in Australië, meldingen van geelbruine en bonte mutanten. Ook zijn er in Australië vogels (geweest) waarbij de zwarte veervelden vervangen waren door een zilverblauwe kleur.

Verspreiding

De emblemata picta is een Australische prachtvink die daar in een groot gebied voorkomt van het westen van Queensland, het noorden van Zuid en Centraal Australië tot het westen van Australia. Ze leven daar in tamelijk onherbergzame rotsachtige gebieden die doorgaans begroeid zijn met spinifex. Hun relatief lange snavel wordt gebruikt om tussen de spinifex en de rotsen te zoeken naar zaden en in het zand levende insecten. De emblemata's hebben een snelle, golvende vlucht en vliegen doorgaans vrij dicht bij de grond.

Verdraagzaamheid

Geschilderde astrildes zijn geen agres-

sieve vogels en kunnen goed in gemengde gezelschappen gehouden worden. Ze kunnen het doorgaans goed vinden met kleinere soorten als blauwfazantjes, en St. Helena fazantjes. De ervaring is dat, wanneer ze samen met grotere soorten gehouden worden zoals diamantvinken en bandvinken, ze wat zenuwachtiger gedrag gaan vertonen. Er zijn resultaten geboekt met koloniebroed; deze resultaten waren echter wisselend te noemen.

Waar op letten bij de aankoop?

De vogels dienen gezond, rein en ongeschonden te zijn. Het beste kan men nieuwe aanwinsten enkele weken geïsoleerd huisvesten zodat men kan vaststellen dat de vogels geen ziekten onder de leden hebben. Blaas de buik bevedering op en kijk of ze een mooie egale huidskleur hebben.

Huisvesting

Emblemata picta's kunnen zowel in ruime broedkooien als in volières gehuisvest worden. Belangrijk is dat de bodem van het verblijf goed droog blijft. Dit met name omdat deze vogels veel op de bodem van kooi of volière foerageren. In de natuur zijn het immers vogels die hun voedsel met name op de bodem zoeken. Het zijn ook echte zoonanbidders en de liefhebber moet ze daar ook toe in de gelegenheid stellen bij het inrichten van kooi of volière.

Voeding Buiten het broedseizoen krijgen de vogels een goed, gevarieerd exotenvoer. 'n Paar keer per week kan men wat levend voer verstrekken in de vorm van meelwormen, ingevroren pinkies of Buffalo wormpjes. Ook kan men enkele keren per week wat groenvoer en gekiemde zaden geven. Verder staat altijd grit, maagkiezel ter beschikking. Als voorbereiding op het kweekseizoen kan men andere zaden (extra nigerzaad,

rode millet en wit en zwart slazaad) erbij geven en ook elke dag wat levend voer verstrekken in een wat grotere variatie. Verder wat groenvoer in de vorm van vogelmuur, distel, gekiemd millet of graszaden. Verder eivoer.

Broedseizoen

Geschilderde astrildes behoren niet tot de gemakkelijkst te fokken soorten. Uiteraard heb je wat geluk nodig om een koppel te treffen dat het heel goed doet. Als nestmateriaal krijgen ze de beschikking over allerlei grassoorten in verschillende lengtes, kokosvezel en veertjes. Het nest wordt op allerlei plaatsen gebouwd, in struiken, in nestkastjes van allerlei soort en maat, in boompjes. Gebouwd wordt op lage of midden hoogte; normaal nooit hoog in kooi of volière. De binnenkamer wordt met zacht materiaal gestoffeerd. Doorgaans bestaat een legsel uit vier witte eitjes welke gedurende circa veertien dagen bebroed worden door beide oudervo-

gels; alleen het popje broedt 's nachts. Na zo'n drie weken verlaten de jonge vogels het nest; en verlaten kunnen dan al vrij goed vliegen. Het mannetje blijft de jongen nog een tijdje voeren terwijl de pop weer bezig is het nest in orde te maken voor een volgende ronde. Het beste kan men de jongen niet te vlug bij de oudervogels weg halen; de oudervogels hebben geen last van de jonge vogels en omgekeerd is het mannetje niet vervelend tegenover wat oudere jongen die nog bij de ouders in kooi of volière gehuisvest blijven.

Baltsgedrag

In het wild wordt op de grond gepaard; in avicultuur wordt ook wel waargenomen dat de vogels op een tak of zitstok paren. De balts vindt in principe op de grond plaats. Wanneer de vogels elkaar op de bodem benaderen bewegen ze heel druk, zowel man als pop, met de staart op en neer. Bij dit elkaar benaderen nemen ze stukjes steen, takjes, gras halmen, strootjes of iets dergelijks van de grond op. Wanneer ze elkaar heel dicht benaderd zijn, begint het mannetje met gesloten snavel te zingen en zich hoog op de pootjes oprichten terwijl het de veren van kop en buik opzet waarbij de rode veervelden duidelijk zichtbaar worden. Soms hupt hij, zo-

als veel prachtvinksoorten doen, op en neer.

Levensverwachting

Waar geschilderde astrilden ooit mee te kampen krijgen zijn kleine zweertjes aan tenen, poten en ogen ten gevolge van muggenbeten. Regelmatig dienen de vogels ontwormd te worden en gekuurd tegen coccidiose. Dit is logisch omdat de vogels nu eenmaal veel op de bodem van kooi en volière foerageren en daar natuurlijk eerder besmet worden dan wanneer ze nooit op de bodem komen.

Een harde vloer van beton of tegels is het beste en men kan deze regelmatig schoon houden met behulp van een stofzuiger, dit omdat besmetting met parasieten te voorkómen.

Tentoonstelling

Een Geschilderde astrilde in goede conditie is een plaatje en zal op een vogelshow zeker hoge ogen gooien. Drie dagen voor het inzetten van de vogels op de TT een bad geven, niet later. De vogels zijn vrij rustig van aard, hetgeen een goede uitstraling in de tentoonstellingskooi ten goede komt. In Nederland worden de vogels nog redelijk vaak gekweekt en naar vogelshows ingezonden.

Resumerend

Geschilderde astrilden zijn zoonanbidders en kunnen slecht tegen een vochtig, koud verblijf.

Het zijn rustige vogels die goed in een gezelschapsvolière gehouden kunnen worden.

ANiVENT

Kalender
Mega-Catalogus
Inschrijven

De catalogus -inclusief alle keurlijsten- van het afgelopen NK nog een keer nakijken?

De vogels van uw soort vergelijken met de resultaten van vorige NK's?

Kijk op Anivent.eu in de Mega-Catalogus en vind!

Kooi	Diergroep	Punten	Klassering	Ras	Kleur	Geslacht	Merk	Geslacht	Keurmeester	Inzender (klik voor detail)
3358	australische prachtvinken	90.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	4HDN +
3359	australische prachtvinken	88.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	E343 +
3360	australische prachtvinken	87.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	E343 +
3361	australische prachtvinken	92.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	H568 +

Anivent.eu is gratis, óók voor uw afdeling of speciaalclub!

Sectie kleurkanaries

Bruin geel 20 jaar later

Johan Van der Maelen, Dominik Adams, Theo Vandegaer, Pierre Hoeks

Foto's: Johan van der Maelen

Voor de kleurkanarieliefhebbers die het zich nog herinneren werden we 20 jaar geleden, op COM vlak, geconfronteerd met het feit dat de normen in elk land gelijk moesten worden gesteld. Bij de beoordeling van de vogels op COM vlak, zoals de Wereldshows, MOEST de COM standaard worden toegepast. Verder gaan we even in detail.

In 2002 heb ik, samen met andere liefhebbers en verschillende technische commissies, de handen bij mekaar gestoken om die verschillende standaarden gelijk af te stemmen volgens de COM standaard. Heel wat inspanningen zouden er moeten geleverd worden, vanuit de keurderskant maar uiteindelijk moesten de meest inspanningen van de kwekers komen.

Het was niet moeilijk, ofwel was het meegaan ofwel niet meer aanvaard worden wat tot isolatie zou geleid hebben.

De bruinreeks kanaries behoren tot de maximum pigmentkanaries en worden gekenmerkt door een maximale uiting van de bruine eumelanine en phaeomelanine.

Bij de bruinreeks kanaries zaten we dus moeilijk. We hadden jaren gekweekt naar een maximum pigment kanarie zonder bestreping en we moesten richting maximale bestreping.

Hierdoor zou het uiterlijk van onze bruine kanarie dus drastisch veranderen van een totaal overgoten bruine vogel zonder bestreping, naar een bruine kanarie met minder phaeomelanine en zeer duidelijke contrasterende bestreping.

Ondertussen na 20 jaar is deze vogel uiteraard zeer sterk geëvolueerd. Hert zogenaamde nieuwe type van 20 jaar terug is niet meer de vogel van vandaag!

De standaard

Bij de hedendaagse bruine kanaries hebben we een zeer sterk melanine bezit. Zeer sterk eumelaninebezit wat resulteert in een prachtige volle, niet onderbroken donkere bestreping en een fond met maximale phaeomelanine. Door de sterke aanwezigheid, en menging, van melanine met de lipochroomkleur is de grondkleur ook donkerder geworden. Het is van belang dat er duidelijk contrast bestaat tussen de bestreping en de grondkleur en de aanwezige phaeomelanine.

Dus een maximaal totaal gepigmenteerde vogel, met donkere bruine phaeomelanine waarop een nog donkerdere, maximale bestreping zichtbaar is.

Uiteraard geen melanine opblekingen rond de snavel of flanken.

ken.

De hoorndelen (snavel, poten en nagels) zijn egaal en licht bruinachtig.

De vogels in de bruinreeks vertonen een maximale uiting van bruin eumelanine over de gehele lengte van de veren. Anders gezegd, de vleugel- en staartpennen, en de vleugeldekenveren moeten maximaal gemelaniseerd zijn tot aan de toppen en randen van deze veren! Dit geeft ons verder ook een zware, brede en ononderbroken bestreping die harmonieus mooi moet overkomen. Hierdoor is de grondkleur van de bruinreeksvogels ook zeer donker en zo egaal mogelijk over het geheel.

De beoordeling en criteria

Excellent (29 p.)

- De vogel vertoont een ononderbroken, brede en perfect in lijn liggende donkerbruine bestreping op een rug, flanken en kop op een maximaal phaeomelanine bezit.
- De bestreping is maximaal en contrasterend. Symmetrisch en overal van dezelfde kleurdiepte.
- Snavel, poten en nagels zijn bruinachtig en egaal.

Goed (28-27 p.)

- Duidelijke symmetrische, ononderbroken bruine bestreping

op de kop en rug en flanken.

- De gehele bestreping is van dezelfde tonaliteit.
- Snavel, poten en nagels zijn bruinachtig en egaal.

Voldoende (26-24 p.)

- De tonaliteit van het gehele melaninebezit is middelmatig.
- De bestreping kan algemeen beter.
- Melanine reikt niet tot aan de toppen en randen van de pen-
nen.

Onvoldoende (minder dan 24p.)

- Te zwak melaninebezit. Onregelmatige of onderbroken af-
hangende bestreping.
- Flankbestreping moet beter.
- Onvoldoende phaeomelaninebezit.
- Melanineverlies aan de toppen en randen van de veren.

De kweek

Om correcte bruingele kanaries te kweken zal er, zoals bij alle
kleurslagen, een goede selectie en uitgedokterd kweekplan
moeten worden opgesteld.

We zullen moeten letten dat we ons melaninebezit minstens
behouden of kunnen versterken. Onze lipochroomkleur zal
egaal aanwezig moeten blijven. Door de maximale phaeo-
melanine in de rug zal de lipochroomkleur uiteraard minder
zichtbaar worden in de rug.

De gebruikelijke koppeling van intensief x schimmel (of om-
gekeerd) blijft van toepassing maar zal ons mogelijk op een
"status quo" houden; hier moeten we weinig verwachten van
melanine toename. Om nog meer melanine in onze vogels te
krijgen, of ze te behouden, kunnen we de bruin geel mozaïek
inbrengen. Dan wél vogels van topkwaliteit die uitblinken in
hun melaninebezit en bestrepingpatroon. Deze mozaïeken
kunnen we gebruiken in plaats van de schimmelvogel.

Let wel op dat de lipochroomkleur zuiver blijft want veel bruin
geel mozaïeken durven al eens af te stammen van de rood-
factorige!

Gebruik beter geen bruin witte vogels in uw bruin geel kweek
omdat we geen kijk hebben op de zuiverheid en uniformiteit
van de achterliggende lipochroomkleur.

Dominik Adams voegt eraan toe

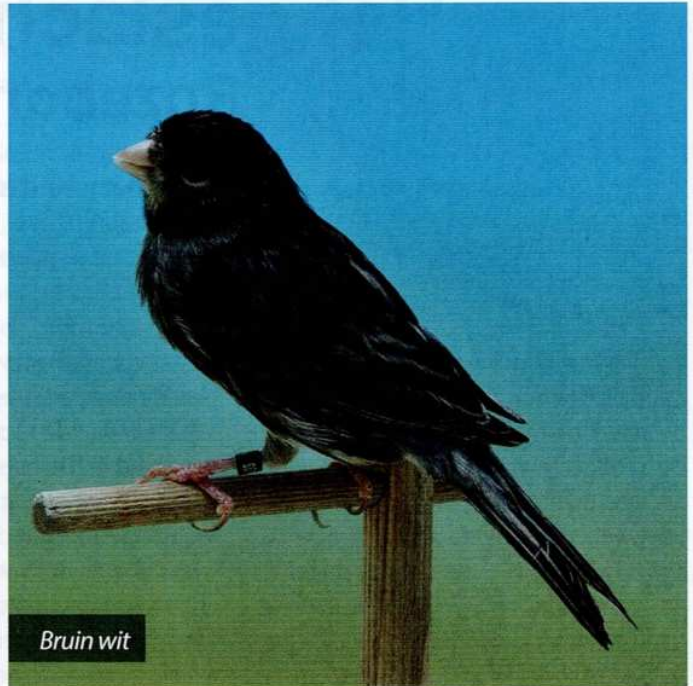
Ja, 20 jaar terug tentoonstelden we meestal de poppen met
maximale phaeomelanine met bijna verzonken, fijne onder-
broken bruine eumelanine. (vele split phaeo).

Heden ligt de prioriteit bij de mannen met een ononderbro-
ken, brede en gelijkende donkerbruine eumelanine bestreping
+ maximale phaeomelanine.

De mengeling van de melanine met de gele lipochroomkleur
geeft ons een okergele grondkleur wat wordt vereist!

Wat het koppelen van deze kleurslag betreft

- Ik zou durven aanraden om ook de kobaltfactor eens in te
brengen. Hierdoor zal de lipochroomkleur in tonaliteit en ega-

liteit beter over de ganse vogel gebracht worden.

- Vermijden van bef en bleke onderbuik!
- Ook kan men de ivoor factor inbrengen.
- Volgens mijn visie is de azulfactor te mijden bij deze vol pig-
ment vogels.

Theo Vandegaer voegt toe dat deze kleurslag één van de
moeilijkste is om te kweken. Om deze diep bruine eumelani-
ne op onze intensieve vogels te krijgen hebben we inderdaad
de bruin mozaïeken nodig. Doordat deze vogels steeds over
azulfactor beschikken, wat de oorzaak is van een duidelijke
vermeerdering van de eumelanine en ook de oorzaak is van
grotere afwezigheid van phaeomelanine.

De topvogels in de bruinreeks die we heden te zien krijgen
hebben een maximaal bruin eumelanine bezit maar geen
maximaal phaeomelanine bezit. Eigenlijk zitten er tegenstrij-
dige werkingsfactoren in deze vogels.

Vogels van topkweker Marc Lanckzweirt tonen ons dergelijke
bruine vogels met een fantastisch mooi brede eumelanine be-
streping maar in de borst is er iets te weinig bruine phaeo-
melanine verweven met de lipochroomkleur zeker wanneer we
dat vergelijken met het oude type bruine kanaries.

Eigenlijk hebben het oude en het nieuwe type beiden dezelf-
de tekortkomingen. Het oude type een te zwakke bruine eu-
melanine bestreping en het huidige type onvoldoende bruine
phaeomelanine.

Het is dus aan de keurders om een evenwicht te zoeken maar
we moeten weten dat de voorkeur aan de kwaliteit van het
eumelanine bruin moet gegeven worden.

Het geslacht *Psittacula*

Deel 6 – Rozeborst en Javaparkiet

Een prachtige familie parkieten die het waard is om nader onder de loop genomen te worden.

A. v. Kooten

In dit deel over het geslacht *Psittacula* voeg ik twee soorten bij elkaar, namelijk de Rozeborst- en de Java-baardparkiet. De reden hiervoor is dat beide soorten erg veel op elkaar lijken en de voeding en het kweken van beide soorten nagenoeg overeenkomen. Hoewel beide soorten erg veel op elkaar lijken zijn ze toch gemakkelijk aan de snavelkleur van elkaar te onderscheiden. De ondersoorten van de Java-baardparkiet (alexandri-groep) hebben een geheel rode snavel in beide geslachten. Daarentegen hebben de mannen van de ondersoorten van de rozeborst-baardparkiet (fasciata-groep) een rode bovensnavel en een zwarte ondersnavel en de poppen een geheel zwarte snavel (Zie afbeeldingen hieronder). Beide soorten zijn ook geografisch duidelijk van elkaar gescheiden (Java met enkele omliggende eilanden en Zuid-oost-Azië met enkele eilanden).

Java-baardparkiet - *Psittacula alexandri*

Bij de Java-baardparkiet onderscheiden we de volgende ondersoorten:

Java-baardparkiet - *Psittacula alexandri alexandri*

Kangean-baardparkiet - *Psittacula alexandri kangeanensis*

Dammerman-baardparkiet - *Psittacula alexandri dammermani*

Java-baardparkiet - *Psittacula alexandri alexandri*

Formaat: 33 cm.

Ringmaat: 6,5 mm.

Man: de algehele lichaamskleur is groen. De kop is helder grijs met een blauwe waas en de nek is heldergroen. Op het voorhoofd bevindt zich een zwarte band. De oogring is iets groen van kleur. De ogen zijn zwart met een smalle bleke iris.

De bevedering van de keel is zwart met aan de onderzijde een grijsblauwe zoom. De kleur van de kop en de nek is strak afgescheiden. De hals- en borstbevedering is variabel diep oranjerode. De buik is variabel groen, soms met een iets blauwe waas. De kleuren van borst en buik zijn vrij strak afgescheiden. De mantel en de onderrug zijn groen met een iets grijze waas. De stuit is heldergroen. De handen armpennen zijn groen, overgaand in grijszwarte toppen. De buitenvlag is diepgroen en de binnenvlag zwartgrijs. De binnenzijde van de hand- en armpennen is geelgroen. De kleur van de vleugeldeken is groen. Op de vleugels bevindt zich een geelgroene vleugelbalk. De vleugelrand is bleekgeel. De middelste staartpennen zijn heldergroen overgaand in blauw. De overige staartpennen en onderstaartdekveren zijn groen. De onderzijde van de staart is geelgroen en de bovenstaartdekveren zijn heldergroen. De snavel is rood met een gele punt, de ondersnavel iets lichter oranjerode. De poten zijn grijs met donkergrijze nagels.

Pop: de pop lijkt veel op de man maar bij haar is de zwarte voorhoofdsband iets smaller en de hals- en borstbevedering eerder zalmkleurig. Verder heeft de pop een zalmkleurige zoom aan de zijkanten van het masker.

Dammerman-baardparkiet - *Psittacula alexandri dammermani*

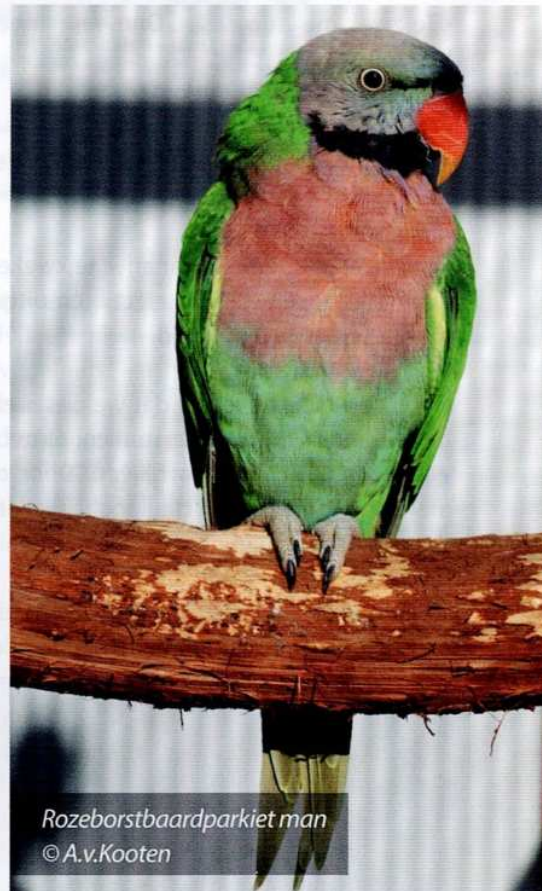
Formaat: 36 cm.

Ringmaat: 7 mm.

Man en pop: net als de nominaatvorm, maar opvallend groter

Kangean-baardparkiet - *Psittacula alexandri kangeanensis*

Formaat: 35 cm.

Rozeborstbaardparkiet man
© A.v.Kooten

Ringmaat: 7 mm.

Man en pop: net als de nominaatvorm, maar groter en met een volledig grijze kop (zonder blauwe waas)

Rozeborst-baardparkiet (*Psittacula fasciata*)

De rozeborst-baardparkiet kent een vijftal ondersoorten waarvan er voor zover ik weet slechts twee in Europa voorkomen.

Ondersoorten

De volgende ondersoorten worden bij de rozeborst-baardparkiet onderscheiden:

Rozeborst-baardparkiet - *Psittacula fasciata fasciata*

Nias-baardparkiet - *Psittacula fasciata pe-*

perionca

Babi-baardparkiet - *Psittacula fasciata major*

Simeulue-baardparkiet - *Psittacula fasciata cala*

Andamanen-baardparkiet - *Psittacula fasciata abbotti*

Rozeborst-baardparkiet - *Psittacula fasciata fasciata*

Formaat: 33 cm.

Ringmaat: 6 mm.

Man: de algehele lichaamskleur is groen. De kop is helder blauwgrijs met een lila waas. Het voorhoofd en de omgeving van de ogen is groen bewaasd en de nek groen. Op het voorhoofd bevindt zich een zwarte band. De oogring is groen van kleur. De ogen zijn zwart met een bleke iris. De bevedering van de keel is zwart met aan de onderzijde een lilaroze rand. De kleur van de kop en de nek is strak afgescheiden. De hals- en de borstbevedering is variabel roze met een lila waas. De buik is groen. De kleuren van borst en buik zijn vrij strak afgescheiden. De mantel en de onderrug zijn diepgroen, iets bewaasd. De hand- en armpennen zijn diepgroen, overgaand in grijszwarte toppen. De buitenvlag is diepgroen en de binnenvlag zwartgrijs. De binnenzijde van de hand- en armpennen is geelgroen. De kleur van de vleugeldeken is diepgroen. Op de vleugels bevindt zich een geelgroene vleugelbalk. De vleugelrand is bleekgeel. De middelste staartpennen zijn groen overgaand in blauw. De overige staartpennen en onderstaartdekveren zijn groen. De onderzijde van de staart is geelgroen en de bovenstaartdekveren zijn groen. De bovensnavel is rood en de snavelpunt geel. De ondersnavel is zwart. De poten zijn donker vleeskleurig met grijze nagels.

Pop: de pop lijkt veel op de man maar bij haar is de snavel geheel zwart. De zwarte voorhoofdsband is iets smaller en de hals- en borstbevedering variabel zalmkleurig. Verder heeft de pop een zalmkleurige zoom aan de zijkanten van het masker.

Psittacula fasciata fasciata is zowel in de natuur als bij de kwekers de meest voorkomende ondersoort waarbij ook al een aantal mutaties zijn opgetreden.

Andamanen-baardparkiet - *Psittacula fasciata abbotti*

Formaat: 36 cm.

Ringmaat: 7 mm.

P. f. abbotti lijkt veel op *P. f. fasciata* maar is wat groter. De kop toont wel de blauwe waas, maar de groene waas ontbreekt. Vaak wordt gesteld dat de borstkleur wat bleker is. Maar dat is feitelijk niet juist. Deze ondersoort komt wel in Europa voor. In Zwitserland wordt b.v. regelmatig met deze vogel gekweekt.

Simeulue-baardparkiet - *Psittacula fasciata cala*

Formaat: 36 cm.

Ringmaat: 7 mm.

P. f. cala lijkt veel op *P. f. fasciata* maar is wat groter. De buikkleur is groen met een opvallende lichtblauwe waas. Ook bij deze ondersoort wordt vaak gesteld dat de borstkleur wat bleker is. Maar ook dat is niet juist. Waarschijnlijk komt deze ondersoort in Europa niet voor.

Bali-baardparkiet - *Psittacula fasciata major*

Formaat: 38 cm.

Ringmaat: 7 mm.

P. f. major is de grootste en stevigste ondersoort. Hij lijkt veel op *P. f. fasciata* maar verschilt ook in de borstkleur die wat intensiever is. Het is net als de meeste ondersoorten een variabele vogel. Verschillen die verder in de literatuur beschreven worden kloppen daarom niet. *P. f. major* komt waarschijnlijk niet voor in Europa.

Nias-baardparkiet - *Psittacula fasciata perionca*

Formaat: 37 cm.

Ringmaat: 7 mm.

P. f. perionca lijkt veel op *P. f. fasciata* maar is groter. De kopkleur is bij deze ondersoort grijs zonder groene of blauwe waas. Ook deze ondersoort komt in Europa niet voor.

Herkomst, leefwijze en status in het wild

P. a. alexandri komt voor in Indonesië: Java, Bali, en het zuiden van Borneo, waar hij waarschijnlijk is ingevoerd. *P. a. dammermani* bewoont de Karimundjawa-eilanden. *P. a. kangeanensis* beperkt zich

Rozeborstbaardparkiet pop
© A.v.Kooten

Java baardparkiet pop
© A.v.Kooten

Koppel Java baardparkieten
© A.v.Kooten

Andamanenbaardparkiet
© H. Branje

tot de Kangean-eilanden.

Het verspreidingsgebied van *P. f. fasciata* strekt zich van het Dehra Dungebied in het noorden van India oostwaarts richting Nepal en de zuidelijke Himalaya tot Assam, Bangladesh, Birma, Thailand, Vietnam, Indochina en Zuid-China tot aan de provincies Yunnan en Kwangsi, het eiland Hainan en de Mergui-archipel. *P. f. major* komt voor op de Bali- en Lasia-eilanden, *P. f. abbotti* op de Andamanen-eilanden. *P. f. perionca* op het eiland Nias en *P. f. cala* op het eiland Simeulue.

Baardparkieten zijn bewoners van regenwouden, mangrovebossen, open bossen en bosgebieden met loofbomen tot op 2000 m hoogte. Plaatselijk komen ze ook voor in kokosnootplantages, landbouwgebieden en in tuinen en plantsoenen van bewoonde gebieden. Veelal trekken de vogels rond in groepjes van zo'n 10 tot 50 stuks.

In het wild voeden baardparkieten zich met wilde *Ficus*-vijgen, nectar, de bloemen van de *Salmaal*, *Bombax* (Indische kapokboom) en de *Butea*. Verder staan de peulvruchten van de *Parkia speciosa*, tamme kastanjes, de zaden van *Albizia* en

de bloemen en zaden van *Erythrina variegate* op het menu. Daarnaast worden ook bananen, rijst, diverse soorten granen en bladknoppen van teak gegeten.

In het wild broeden baardparkieten in december tot april in continentaal Azië. Het nest bevindt zich veelal in een holle tak of gat in een boom, vaak met meerdere paren die aangrenzende bomen bezetten. Een legsel bestaat uit drie tot vier eieren. De incubatietijd is 28 dagen en de nestperiode 50 dagen.

Kweken

De kweek met deze vogels schijnt niet echt moeilijk te zijn, maar in het algemeen is er niet veel interesse in deze vogels.

Als nestgelegenheid kan een nestblok verstrekt worden met een afmeting van 40 tot 50 cm. hoog, een bodemoppervlak van 25 x 25 cm en een invlieggat van 8 cm doorsnee. Verder is het handig om een inspectiekuikje aan te brengen op ongeveer 15 cm van de bodem. Als nestmateriaal kan een mengsel van boshumus c.q. potgrond en houtspaanders in het blok worden aangebracht (laagdikte ca. 8 cm). Ook kunnen stukken vermolmd hout gegeven worden. Deze worden dan door de vogels geheel stuk geknaagd waardoor een prima bo-

dembedeking in het nestblok ontstaat. Een gemiddeld legsel bestaat uit drie tot vijf eieren. De broedduur bedraagt 23 dagen. Na een periode van ongeveer zeven weken vliegen de jongen uit. Na het uitvliegen kunnen ze na twee tot drie weken als zelfstandig beschouwd worden.

Voeding

Als basisvoeding kan een goede zaadmengeling voor grote parkieten worden gegeven. Om tot een volwaardige voeding te komen kan aan het zaadmengsel een 'krachtvoermengsel' van geweekt kiemzaad en eivoer/universeelvoer (1:1) toegevoegd worden. De verhouding tussen het zaad en het krachtvoermengsel moet ongeveer één op één zijn. Verder dienen dagelijks afwisselend vruchten, bessen (bijvoorbeeld rozenbottels, vuurdoorn, bramen, bosbessen) en groenten te worden verstrekt. In de periode dat de vogels jongen hebben is het belangrijk dat ze de beschikking hebben over voldoende dierlijke eiwitten. Het eiwitpercentage van het krachtvoer moet dan ongeveer op 20% liggen. Naast bovenstaande voeding is het noodzakelijk dat de vogels dagelijks de beschikking hebben over vers en fris bad- en drinkwater en mogen ook

Rozeborstbaardparkiet mannen, blauw
© A. v. Kooten

Rozeborstbaardparkiet
© H. Branje

vogelmineralen (grit) en maagkiesel niet ontbreken. Om aan hun knaaglust te voldoen is het raadzaam regelmatig verse berken-, wilgen- en/of fruitboomtakken te verstrekken.

Bijzonderheden

Rozeborstbaardparkieten zijn op een

leeftijd van twee jaar geslachtsrijp. Tijdens de paring, die soms wel drie tot vijf minuten kan duren, maakt de man ronddraaiende bewegingen met zijn bovenlichaam. Hierbij beweegt hij zijn kop beurtelings van links naar rechts ten opzichte van die van de pop, waarbij zij haar kop steeds meedraait.

Mutaties

Bij *P. f. fasciata* komen al een aantal mutaties voor. Voorbeelden hiervan zijn blauw, ino, turquoise, pale, fallow, donkerfactor en grijs. De vogels laten vaak een hard trompetachtig geschreeuw horen waardoor ze niet voor iedere omgeving geschikt zijn.

Rozeborstbaardparkiet mannen
© A. v. Kooten

De verspreiding van papegaaienziekte

Papegaaienziekte (Psittacose) is vorig jaar druk geweest in Europa en heeft wel vijf mensen het leven gekost. Maar hoe kwam die ziekte hier eigenlijk terecht en hoe wordt zij verspreid?

© Noor Bloemendal, student Aeres Hogeschool Almere

Ppapegaaienziekte klinkt alsof alleen papegaaien ziek kunnen worden. Helemaal is dit niet het geval. Vogels met deze ziekte kunnen mensen besmetten en ziek maken. Wat ook belangrijk is om te weten, papegaaienziekte komt niet alleen voor bij papegaaien. Ook roofvogels, duiven en pluimvee kunnen deze ziekte hebben en verspreiden. Afgelopen jaar zijn er meerdere uitbraken geweest van papegaaienziekte. Dit was vooral het geval in Europa. In 2024 waren er zelfs dubbel zo veel besmettingen dan de jaren ervoor. Er zijn ook vijf gevallen gemeld waar de ziekte heeft geleid tot het overlijden van mensen. Maar hoe is de ziekte eigenlijk in Europa gekomen? Hiervoor moeten we terug in de geschiedenis naar 1930.

1930

Het is 1493 en het is nog maar een jaar geleden dat Amerika is ontdekt. Toch gaat Columbus alweer terug naar Spanje. Vanuit Amerika neemt hij de mooie felgekleurde papegaaien mee voor de koningin Isabella. Van oorsprong komen deze mooie vogels uit tropische gebieden zoals Midden- en Zuid-Amerika. Al een aantal jaar voor Christus waren er papegaaien in Europa, maar in 1493 nam de populariteit van de vogels toe. Langzaam maar zeker kwamen er steeds meer papegaaiensoorten onze kant op. Maar 400 jaar later, in 1930, ging het mis. Er waren uitbraken van Papegaaienziekte in de Verenigde Staten. Meerdere mensen verloren het leven aan de ziekte. Maar de ziekte bleef niet alleen in de Verenigde Staten. Ook in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Argentinië en Australië brak de ziekte uit. De verspreiding ging snel door de toenemende handel van exotische vogels.

Onder de vogels werd de ziekte snel verspreid door de slechte hygiëne bij het vervoeren. Tegenwoordig is het algemeen bekend dat goede hygiëne helpt tegen het verspreiden van heel veel ziektes. Vroeger werd hier veel minder aandacht aan besteed. Papegaaien waren makkelijk te temmen en konden dus makkelijk mee op de lange reizen over de zee. Op zee was er voor mensen al weinig hygiëne, en voor de vogels was dit niet beter. Veel papegaaien gingen dood op de overtocht richting Europa. Door de ernst van de uitbraken werd de invoer, van papegaaien, door veel landen verboden. Uiteraard werd er wel onderzoek gedaan naar de ziekte waardoor er nog maar kleine aantallen werden ingevoerd. Na de uitbraken werd de dodelijkheid van de

ziekte ook nog eens aangetoond. In 1947 werd er zelfs door Amerika gezegd dat het een nuttige ziekte zou zijn voor biologische oorlogvoering. Maar hoe vindt de verspreiding van de ziekte nu plaats onder vogels en mensen? Om deze vraag te beantwoorden moeten we eerst naar de ziekte zelf kijken.

Ziekte

Papegaaienziekte wordt veroorzaakt door een bacterie (*CHLAMYDIA psittaci*). Alleen besmette vogels dragen deze bacterie bij zich. Meestal is de bacterie in het oogvocht, snot en de uitwerpselen terug te vinden. Binnen de biologie is voor bijna alles het einddoel om te voort te planten. Bij bacteriën is dat ook het geval. De bacterie kan alleen in een cel overleven en voortplanten en wil dus letterlijk niet op straat terechtkomen. Maar de ziekte kan tot 30 dagen overleven buiten het lichaam; hierdoor kan de bacterie alsnog mensen of vogels besmetten.

Vogels

Hygiëne speelt dus een belangrijke rol in de verspreiding van ziektes. Maar hoe vindt nu de verspreiding van vogel op vogel plaats? Zoals al eerder werd verteld is de bacterie te vinden in het oogvocht, snot en de uitwerpselen. Als andere vo-

Grijze roodstaart
© H. Branje

gels hiermee in aanraking komen, kunnen zij ook besmet worden. Je kunt je vast voorstellen dat in grote groepen vogels de ziekte dus ook snel verspreidt. Maar de bacterie kan dus ook 30 dagen buiten de vogel overleven. Vogels die overlijden aan deze ziekte kunnen dus nog steeds gezonde vogels ziek maken. Ook als vogels binnen 30 dagen in aanraking komen met de uitwerpselen van een zieke vogel kunnen ze ziek worden.

Mensen

We begonnen dit artikel met het feit dat mensen ook ziek kunnen worden. Papegaaienziekte is een zogenoemde zoönose. Dit houdt in dat besmette dieren ook mensen kunnen besmetten. Mensen kunnen hier ook heel erg ziek van worden. De meest voorkomende klachten zijn koorts, hoofdpijn, pijn op de borst, en in ernstige gevallen longontsteking. Omdat de symptomen vaak duiden op een normale longontsteking is het van belang om aan te geven, bij de huisarts, dat men in bezit is van een vogel. Het overlijden van mensen aan papegaaienziekte komt tegenwoordig heel weinig voor. Mensen worden eigenlijk op dezelfde manier besmet als vogels. Alleen hebben mensen meer invloed

op de hygiëne van een eigen papegaai. De meeste mensen die papegaaienziekte krijgen werken veel met vogels of hebben vogels als huisdieren. De bacterie kan zich goed verspreiden via stofdeeltjes. Als een vogel zich lekker uitschudt komen er allemaal hele kleine deeltjes in de lucht die de mens kan inademen. Dan komt de bacterie direct in de longen en kan men ziek worden. Door direct snavel-mondcontact of bijtonden kunnen mensen ook ziek worden. Dit komt wel veel minder vaak voor. De verspreiding van mens op mens is ook een zeldzaamheid, het is dus voornamelijk vogel op mens. Zoals eerder verteld is, kan ook pluimvee de ziekte krijgen. Misschien vragen mensen zich nu wel af, is kip eten dan wel veilig? Gelukkig zijn er nog geen gevallen geweest waar de ziekte werd overgedragen door het eten van vlees of eieren.

Dieren

Maar als mensen besmet kunnen worden door deze ziekte, kunnen andere zoogdieren dan ook ziek worden? Het antwoord hierop is ja, ook zoogdieren zoals honden en paarden kunnen ziek worden. Maar dit zit net anders dan bij mensen. Mens op mens besmetting is zeldzaam, maar zoog-

dieren kunnen waarschijnlijk ook mensen besmetten. Dus een vogel besmet een hond en vervolgens kan de hond ons weer besmetten. Ook kunnen bijtende insecten de ziekte naar ons overbrengen. De insecten worden hier zelf niet ziek van.

2024

In 2024 zijn er ook uitbraken van papegaaienziekte geweest in Europa. Onder andere in Oostenrijk, Denemarken, Duitsland en Zweden. Ook in Nederland speelde de ziekte op. Tijdens deze uitbraak zijn er in totaal vijf doden gemeld over heel Europa. Waarom de getallen opgelopen waren is niet bekend. Ook wordt er tegenwoordig gezegd dat het geen ziekte is om je zorgen over te maken. Door goede hygiëne is een groot deel van de verspreiding al opgelost. Het gebruiken van mondkapjes in de buurt van zieke vogels vermindert al de kans op besmettingen. Ook is er inmiddels een antibioticum beschikbaar waardoor er tegenwoordig bijna geen mensen meer aan de ziekte overlijden. Het voorgeschreven antibioticum is in de vorm van Tetracycline. Vaak is dit antibioticum genoeg om van de ziekte te genezen. Voor vogels is het antibioticum Doxycycline beschikbaar.

Zandhoenders: vliegende waterreservoirs

Redactie

Zandhoenders behoren tot de familie Pteroclididae, een unieke groep vogels die voorkomen in de droge en halfdroge gebieden van Afrika, het Midden-Oosten en delen van Azië. Er wordt aangenomen dat zandhoenders verwant zijn aan de duiven. De grootte van de verschillende soorten ligt tussen 24 en 40 cm. Wat hun kopje betreft lijkt dat in ieder geval op dat van een duif. Zandhoenders hebben een gedrongen lichaam en een vrij lange, smal toelopende staart en tamelijk lange puntige vleugels waarmee ze, eenmaal in de lucht, snel kunnen vliegen. De poten staan relatief wat ver naar voren geplaatst zodat ze op de grond minder gemakkelijk kunnen lopen. De kleuren van het verenkleed van de zandhoenders variëren van zandgeel tot grijs en bruin, vaak met ingewikkelde patronen van strepen en stippen. Een en ander om zo onopvallend mo-

gelijk te blijven in hun droge leefomgeving.

Typisch voor zandhoenders is de samenstelling van hun bevedering: de veren van de buik van de mannetjes kunnen veel meer water bevatten dan normale veren. Ze kunnen daarmee meer dan twee keer zoveel water opnemen dan andere vogels. Interessant is dat de mannetjes zich op een ondiepe plek in het water laten zakken totdat de buikveren door en door doortrokken zijn met water. Vervolgens vliegt het mannetje terug naar zijn jongen die vervolgens het water uit de veren van vader zuigen. Daarbij worden vaak grote afstanden afgelegd. Wanneer ze bij een waterbron komen kunnen ze midden op het water landen en er goed op blijven drijven en vervolgens opstijgen.

Colombia 2022 – deel 2 van 5

Colombia is een prachtig (vogel)land, uitgestrekt van Andes tot Amazone met een enorme biodiversiteit. In 2020 had ik al een deel gezien, samen met een lokale vogelgids. Toen kwam ik er al snel achter dat Colombia nog veel meer te bieden heeft, vandaar een tweede bezoek in januari/februari 2022.

© Alex mulder

Mocoa

Via Bogota zijn we naar het stadje Pasto in het zuiden van Colombia gevlogen. Op zoek naar de paradijs- en zwaluwtangara's in de Amazonas. Op de luchthaven van Pasto worden we opgewacht door Harold (vogelgids) en zijn vader die voor het vervoer de komende week gaat zorgen. Wederom aardige mensen die hun best doen om er een leuke reis van te maken. Ze spreken alleen Spaans, wat soms voor wat spraakverwarring zorgt aan mijn kant. Daniël had Harold bij zijn vorige reis al ontmoet en wist dat hij een goede lokale gids was. Lokale gidsen zijn belangrijk wanneer je in een korte tijd veel wil zien. Zoals jullie waarschijnlijk wel weten zijn ook vogels gewoontedieren. Ze slapen en foerageren vaak op dezelfde plekken, en als je weet waar hun fruitbomen staan dan heb je een voorsprong.

Op de weg van Pasto naar Mocoa slapen we vanwege de afstand een nachtje in Sibundoy. Het eerste deel van de reis is nog

relatief hoog boven zeeniveau, we zien dan ook nog blauwvleugel- en druppelbergtangara's, oropendola's, broedende roodbuiktroepialen en de witvoorhoofdtrappist. De weg tussen Sibundoy en Mocoa loopt door de bergen en is een groot natuurgebied. We stappen regelmatig uit om stukjes te lopen en vogels te spotten. We zien hier onder andere de vuurkruin-, geelkeel- en de zeldzame oranjeoor tangara. Het grootste deel van de dag is het mistig op de berg en onderweg rijden we in een militaire controlepost. Dit soort controles kom je in Colombia regelmatig tegen, de militairen zijn op zoek naar drugs en wapensmokkelaars. Ze zijn vriendelijk en voelen zich zichtbaar bezwaard dat ze de auto even moeten doorzoeken. We kunnen zo weer door.

In Mocoa wonen Harold en zijn vader. We verblijven bij Harold in zijn gastenhuisje en bezoeken 's avonds zijn vader en moeder. Ze vinden ons bezoek leuk, en dat is wederzijds. We zitten hier duidelijk lager

en het is lekker warm. De volgende ochtend rijden we naar een natuurgebied dat iets noordelijker ligt dan Mocoa. We komen op een onverharde weg die doodloopt. We lopen wat rond en al vrij snel ziet Harold een paar vogels zo'n 200 meter voorbijvliegen. Paradise tanagers zegt hij. Ja ja denk ik en zie niets anders dan een paar zwarte stipjes in de lucht. Ik kan het haast niet geloven. Verrekijker erbij, en ja hoor, het zijn ze! Niet te geloven dat hij dit zo snel zag. Hoewel ik in Nederland best veel vogels herken en jarenlang met paradijstangara's heb gekweekt was dit niet een moment in mij opgekomen. Harold wist dat ze hier zitten en kent hun vlieggedrag.

Doordat ik ze in gevangenschap heb kunnen houden en kweken, heb ik ze ook van heel dichtbij kunnen bekijken. Als ze snel wegvliegen dan zie je soms hoe hun kleuren zich vermengen in de lucht. Dieprood, appelgroen, cyaan en pik zwart. Het staat nog zo op mijn netvlies. En dat zo iets moois zo maar in het wild los kan vliegen voelt alsof ik in het paradijs ben beland. Als ik even later de vele muggenbeten op mijn been zie en voel, realiseer ik me dat ik nog steeds in Colombia ben.

Even later zien we een koppel paradijstangara's op zo'n twintig meter afstand. Dat het een koppel is herken ik dan weer. Vogelgidsen zeggen vaak dat je het geslacht niet kunt zien maar als je er mee gekweekt hebt is dat vaak wel bekend: mannen hebben vaak een wat grotere kop en het groene deel is ook groter. Vergelijkbaar met het rood op de kop bij putters. Ook weten gidsen vaak niet of het een oude(re) of jonge vogel is, ook dat zien vogelhouders meestal wel.

Dit is echt een heel bijzonder gebied

Geelpootheringzuiger

Geelkeeltangara

Vuurkruintangara met worm

Zwartborsttangara

Pruimkeelcotinga

Witkeeljacamara

Zwaluwtangara

El Trampolin (de la muerte) met Harold

dringt tot mij door. We zien naast paradijsstangara's ook blauwkap (ondersoort met paarse keelvlak), fluweel- en zwaluwtangara's, geelpoot honingzuigers, rozeborst kernbijters, halsband-arassari's, militaire ara's en violetgaaien.

De doodlopende weg eindigt op bizarre wijze. We komen bij een grote (dure) brug over het ravijn dat daarna meteen eindigt in de jungle. Het eerste verhaal was dat na het bouwen van de brug het geld op was en dat ze ook geen toestemming van de indianen kregen om verder te bouwen. Tsjja, hoe dan ook, voor ons was het één van de mooiste uitkijkpunten om naar vogels te kijken. Dat is omdat je op dezelfde hoogte bent als de boomkruinen en de

vogels zich daar niet bedreigd voelen.

El Escondite

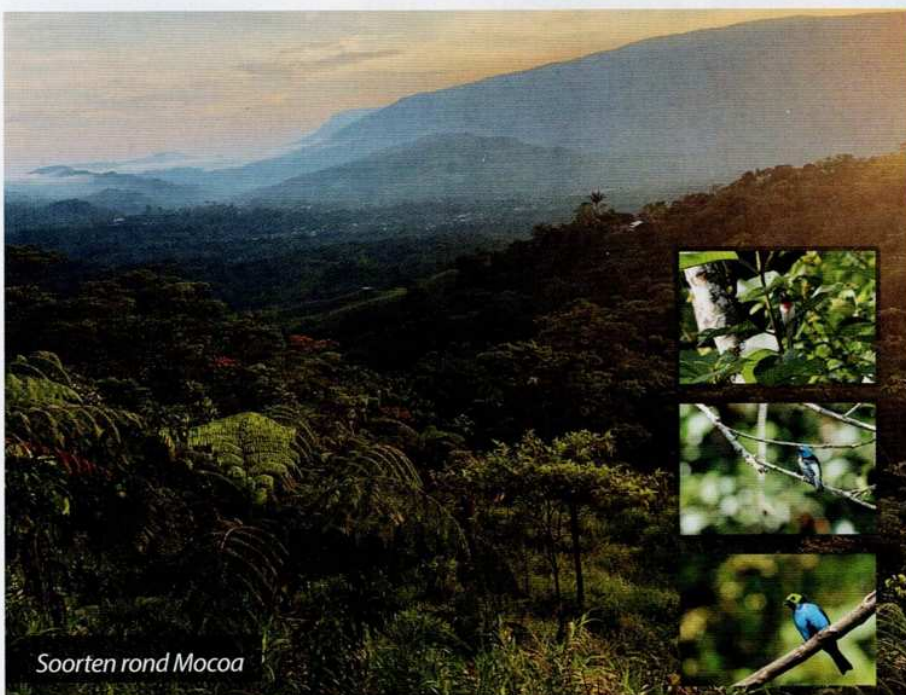
We maken de laatste afdeling uit de bergen en zien dat het landschap opeens vlak wordt voor zover we kunnen zien. "Amazonas!" zeggen Harold en zijn vader in koor, we zijn in het Zuidelijkste deel van Colombia aangekomen. Op weg naar Orito komen we langs El Escondite. Dit is een natuurreservaat wat door een lokale boer en natuurliefhebber aangelegd is. We gaan er niet echt in maar blijven langs de randen. Na de koele bergen is het erg warm geworden in het laagland. We kopen een paar zelfgemaakte perenijsjes bij een huisje en lopen daarna een stukje om vogels te spotten. Inmiddels kletsnat

van het zweet zie ik een schooltje waar op dat moment geen leerlingen zijn. Op het schoolterrein staan een paar bomen en de school heeft een brede overkapping. Dat is ideaal denk ik, in de schaduw, en nog belangrijker, door de overkapping zien de vogels je niet direct wanneer ze overvliegen en landen. Het is een soort open vogelkijkhut.

Het duurt niet lang of er landt een koppel zwartborsttangara's in de boompjes, prachtige vogels. We gebruiken de Merlin Bird id App om hun roep af te spelen, om ze nieuwsgierig te maken en wat dichterbij te lokken. Terwijl we druk bezig zijn met het fotograferen van deze vogels roept Harold "Cotinga". En ja hoor, op zo'n 300 meter afstand zit een pruimkeel Cotinga in de top van een boom. Hoe is het mogelijk dat hij die er weer uit haalt. Een klein stipje op afstand maar het is echt een prachtig mannetje.

Merlin (eBird)

De Merlin Bird App is misschien wel de beste vogel App voor je telefoon. Je kunt BirdPacks van de meeste landen, continenten downloaden. Vervolgens kun je door de foto's van vogels bladeren, hun verspreidingsgebied bekijken, geluiden van de vogels afspelen of via een foto of geluid vogels automatisch laten identificeren. Dat laatste is erg handig in het veld, hij laat je meteen zien welke vogels hij hoort, ook al zijn dit er meerdere tegelijkertijd. Ook de website is zeer de moeite waard, <http://ebird.org>. Hier kunnen vogelaars hun waarnemingen en foto's delen zodat je snel de locaties kunt opzoeken waar ze gezien zijn. In Nederland loopt dit wat minder dan in het buitenland is mijn indruk, maar met name in Zuid-Amerika zijn ze heel actief. E-Bird is een project van de Cornell Lab of Ornithology en wordt alleen gesteund door subsidies, sponsors en donaties. Het gebruik van de App en de site is gratis.

Soorten rond Mocoa

Lente in Loro Parque

Rafael Zamora

Bij Loro Parque Fundacion beleven we de lenteperiode.

Voor papegaaien is de lenteperiode een belangrijke tijd omdat er veranderingen in de omgeving plaatsvinden die hun gedrag doen veranderen. Voor vogels die zo gevoelig zijn als papegaaiachtigen, brengt de voortplantingsfase onverwachte reacties met zich mee. Hier moeten we op voorbereid zijn.

Het komt voor dat een koppel dat op 'n dag elkaars veren aan het gladstrijken was, de volgende ochtend een meedogenloze strijd aangaat welke een einde zou maken aan het leven van een van hen. In de meeste gevallen zijn het de poppen die de dupe worden. In deze periode van het jaar moeten de papegaaienhouders extra aandacht besteden aan het gedrag van hun vogels.

Met pas gelegde eitjes gebeurt er iets soortgelijks. De eerste week laat het paar maximaal een uitstekend broedgedrag zien en de eieren kunnen perfect worden bebroed door het vrouwtje, goed bijgestaan door haar eega; in de tweede week kan het zijn dat eieren kapot gaan of zelfs volledig verdwijnen, zonder dat je weet welke van de vogels er verantwoordelijk is.

Een van de zaken wat de liefhebber op moet letten is de kwaliteit van de snavels. Een dof gekleurde, droge of niet correcte snavel tijdens het broedseizoen duiden op tekortkomingen die de broedresultaten kunnen beïnvloeden. Ook belangrijk is dat de vogels continu de beschikking hebben over grit, sepia welke regelmatig verversd wordt. Bovendien moeten de zitstokken vernieuwd worden om de snavels in vorm te houden.

Wanneer een koppel de eieren breekt, is dit vaak te wijten aan een tekort aan calcium. Het vrouwtje produceert zachte eieren of het mannetje vult z'n calciumbehoefte met eischalen. Het voorkómen van het probleem is niet moeilijk, maar vergt soms wat tijd. En we moeten rekening houden met de aanwezigheid van zonneschijn, want de zon speelt ook een belangrijke rol in het calciummetabolisme.

De snavels moeten er glanzend en schoon uitzien. Wanneer ze droog zijn, gevlekt of met witachtige vlekken is dit een indicatie van een probleem dat moet worden aangepakt.

Bij Loro Parque Fundacion zien we in deze maanden een hoog geboortecijfer. Een goede indicator voor de vitaliteit, vruchtbaarheid van de ouders voor het begin van de lente. Soorten

Bruinkoppapegaai
© H. Branje

zoals de Patagonische rotsparakieten (*Cyanolyseus patagonus*) hebben al hun eerste jongen en ook de Afrikaanse soorten zoals de Senegalpapegaai (*Poicephalus senegalus*), de bruinkoppapegaai (*Poicephalus cryptoxanthus*) of de Lillianae dwergpapegaai (*Agapornis lilianae*) staan op het punt jongen te krijgen. De witte kaketoos zijn bezig hun nesten in orde te brengen en hun eerste eieren te leggen.

Het is een van de meest opwindende perioden van het jaar.

De zes soorten spechten bij ons, deel 1

Ik vind de hele familie van de spechten die in ons land voorkomen adembenemend mooi. En wanneer je ze in de natuur eens kan observeren met een goede verrekijker, telescoop of kan fotograferen met een telelens met voldoende mm zie je pas wat voor schitterende en bijzondere vogels het zijn.

© Alois Van Mingeroot

De meest voorkomende specht bij ons is grote bonte specht. En de zeldzaamste is de draaihal. Die is wel niet zo kleurrijk als zijn neven en nichten, maar de draaihal is al mooi door de zeldzaamheid en ook nog eens met een prachtig en bijzonder efficiënt camouflagevederpakje. De spechten die bij ons voorkomen variëren niet alleen in kleur en tekening maar ook in grootte. De grootste is de zwarte specht met een lengte die varieert van 45 tot 55 cm en een spanwijdte van 64 en 68 cm, zo groot als een zwarte kraai zeg maar. En zoals in alle families moet er ook een de kleinste zijn en dat is de kleine bonte specht, met een

lengte van 14 a 16.5 cm en een spanwijdte van 24 a 29 cm laat ons maar zeggen de grootte van een huismus. Van een verschil gesproken.

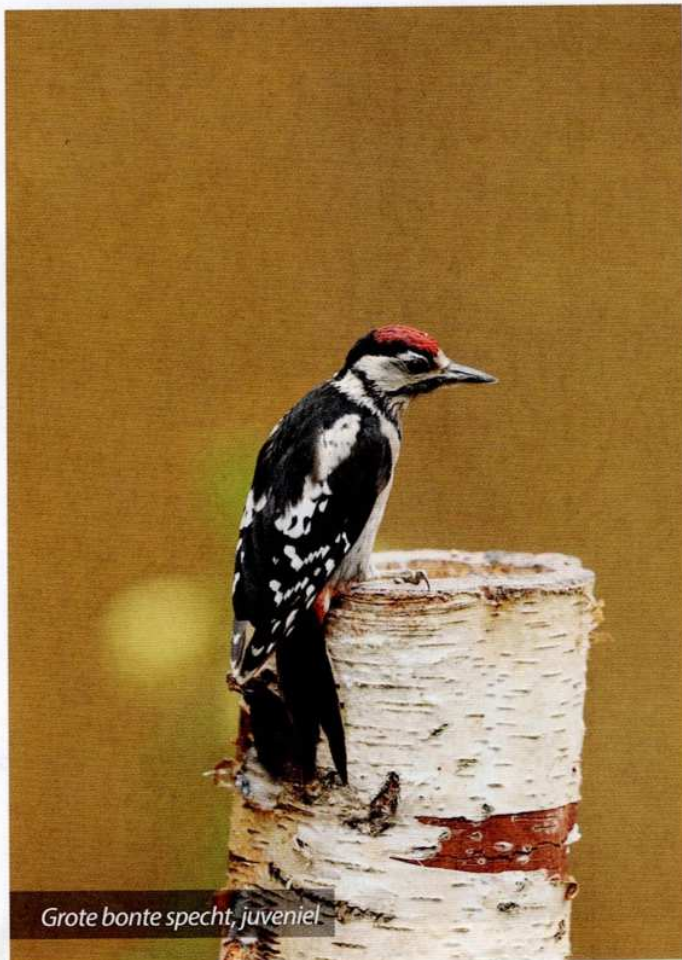
Een nestholte uithakken in een boom met je snavel, dat hou je niet voor mogelijk. Van een prestatie gesproken. De zwarte specht en de groene specht doen dat zelfs in een gezonde boom. Zelf wanneer je het ziet zoals de houtsplinters in het rondvliegen kan je het nog bijna niet geloven dat een vogel zoiets kan. De grote bonte- en middelste bonte en de kleine bonte specht hou-

Grote bonte specht, man

Grote bonte specht, pop

Grote bonte specht, juveniel

den het meestal bij een dode boom en de draaihals houdt het bij een verlaten nest van zijn neven en nichten. Eén ding hebben ze allemaal gemeen. De invliegopening is net of die is gemaakt perfect met een boormachine, uiterst precies dat de houtakker er net in en uit kan. Echt indrukwekkend wanneer je het eens kan zien en horen. De groene specht en ook de draaihals zie je vaker op de grond dat in de bomen want hun hoofdvoedsel bestaat uit mieren en hun larven.

1° De grote bonte specht (*Dendrocopos major*)

De grote bonte specht heeft een lengte van 23 a 26 cm en een spanwijdte van 38 a 44 cm. Het is de meest voorkomende van alle spechten bij ons, met 100.000 broedparen. Overal waar bomen staan kan men ze vinden. Maar het meest houden ze van bossen en parken met gemengde boomsoorten. Ze leven van insecten die ze tussen de boomschors van dode bomen halen. Maar wanneer ze jongen hebben durven ze ook wel nesten roven van kleine zangvogels. Vaak worden nestkasten van mezen gesloopt door de grote bonte specht en worden hun jongen als voeding gebruikt voor de jongen van de grote bonte specht. Ook de jongen van boomklever en boomkruiper staan op het menu van de grote bonte specht. Wie in de tuin de vogels voert, kan de grote bonte specht ook wel verwachten want in de winter eten ze ook wel pindavet, vetbollen, zonnepitten en pindanoten. De grote bonte specht is een prachtig getekend vogel in zwart en

wit; de man heeft ook nog een rood bandje op het achterhoofd en zowel de man als het vrouwtje zijn rood aan de aarsstreek en de onderstaart dekveren. In jeugdkleed hebben ze ook een rood petje maar dat verdwijnt tijdens hun jeugdruil in het eerste levensjaar. Ook in onze minituin van 6 bij 12 meter krijgen we de grote bonte specht bijna dagelijks op bezoek. Ik heb voor hen een berkenstam van 50 cm en 12 cm doorsnede. Daar heb ik met een houtboor gaten in gemaakt van 18 mm en daar spuit ik met een vetpomp "Vivara" pindavet naturel in. Dat stammetje hang ik aan ijzeren piek, heel mooi en leuk om de spechten daaraan te zien hangen. De grote bonte specht doet het goed bij ons en hun aantal stijgt nog steeds.

2° Middelste bonte specht (*Dendrocopos medius*)

Lengte 20 a 22 cm en spanwijdte van 35 a 38 cm. Echt een vogel van de bossen en leuk om te schrijven, want ook hun aantal groeit gestaag en het aantal broedparen situeert zich momenteel tussen de 1900 en 2400. De middelste bonte spechten houden van gemengde bossen en hakken hun nestholte uit in dode bomen en ook wel in berken. In de winter zijn ze goed te onderscheiden van de grote bonte specht want ze zijn aanmerkelijk kleiner en hebben ook een rode pet en op de flanken en buik hebben ze ook nog bestreping. Een keer heb ik een nestboom gevonden in park Hoge Veluwe en daar zag ik iets wat ik niet voor mogelijk hield: een van de ouders kwam aangevlogen met een meikever en propte de hele meikever in de snavel van een

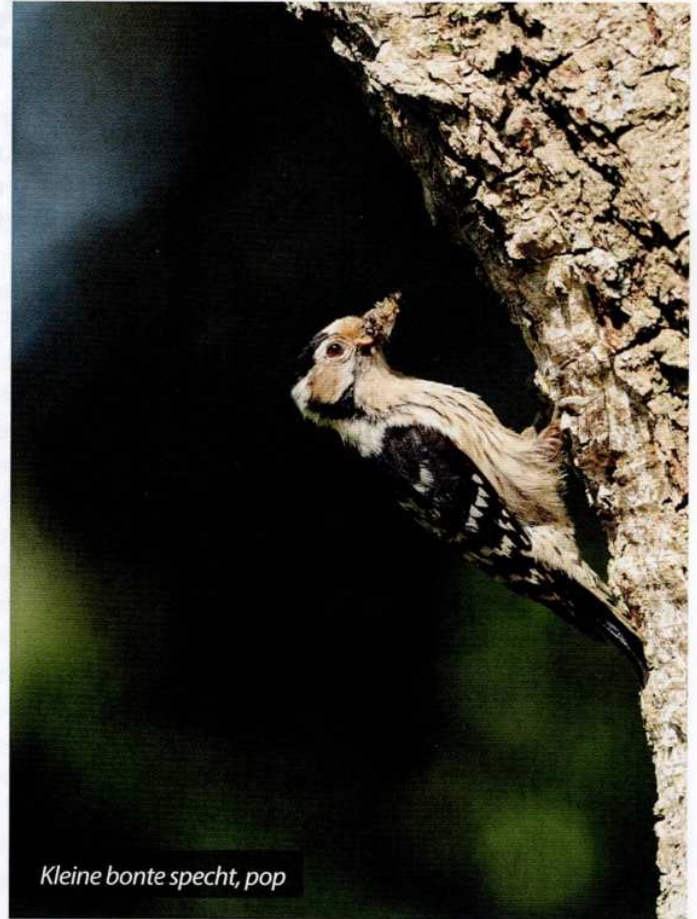

Middelste bonte specht

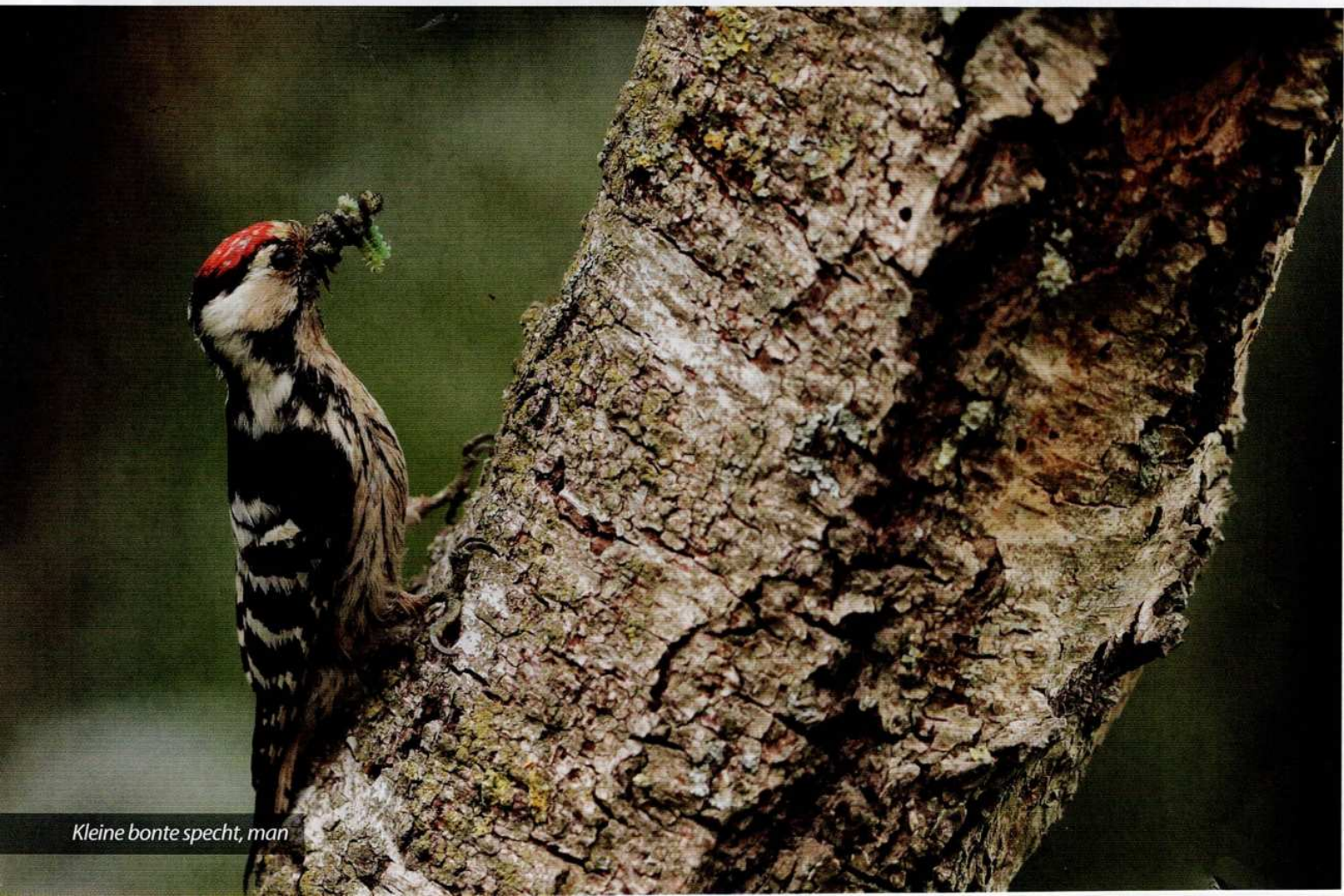
jong van een bijna volgroeid jong maar het had toch alle moeite van de wereld nodig om de meikever in te slikken. Dat de spechten het beter doen is ook wel omdat men in het bosbeheer oude en dode bomen laat staan of liggen. Deze dode bomen zijn een echte 'snackbar' aan allerlei insecten, kevers, rupsen enz. en dat is wat spechten nodig hebben. Alleen wanneer bomen een gevaar betekenen voor de wandelaars wordt gekapt.

3° De kleine bonte specht (*Dendrocopos minor*)

Lengte 14 a 16,5 cm en een spanwijdte van 24 a 29 cm. Ook de kleine bonte specht leeft en broedt het liefst in bossen maar ook wel in parken. En bijzonder leuk om te schrijven, ook de kleine bonte specht neemt in aantal toe. In Nederland zijn er tussen de 6000 en 7000 broedparen. Ze zijn echt klein, ongeveer de grootte van een huismus. De man is herkenbaar aan zijn rode petje. Wanneer je deze minispechtjes eens kan bewonderen met een goede verrekijker of telescoop. En ze fotograferen is ook een fotograferen feest. Ik kon ze eens fotograferen in Sprundel waar ze in een dode berk en onder een tonderzwam, die dienst deed als afdak boven hun nestholte, gehakt hadden, vlak naast een druk fietspad. Een tweede kans kreeg ik in de grote tuin van Jos van Himbergen in Middelbeers. Jos had een dode berkenstam laten staan om kans te geven aan een koppel kleine bonte spechten dat regelmatig bij hem in de tuin kwam en Jos werd ervoor beloond en ik ook want ik kon er enkele echte wauw foto's maken van deze prachtige minispechtjes. en in april zijn ze terug bij ons.

Kleine bonte specht, pop

Kleine bonte specht, man

Puzzel 4

Los op, vul in en stuur het 12-letterwoord op samen met het antwoord op de schiftingsvraag.

1. Wat is de nationale vogel van Turkije?
2. We zoeken de vogel met de meeste veren. Het zijn er ongeveer 25.215.
3. Waar leeft het diamantduifje in het wild?
4. De vogel die we zoeken is de enige van zijn familie uit de orde van de kraanvogelachtigen. Deze vogel komt voor in Amerika (South Carolina en Florida), Paraguay en Argentinië. Hij is grijsbruin van kleur, terwijl de jongen effen donkerbruin zijn. Met de lange tenen en scherpe nagels kan hij over moerasvegetatie lopen. Het voedsel bestaat uit slakken en schelpdieren, insecten, reptielen, amfibieën en ~~wormen~~. Gemiddeld legt deze vogel zes tot zeven eieren. Nog een paar tips: zijn Spaanse naam is "carrao" en het tweede deel van zijn latijnse naam is "guarauna".
5. Men heeft de vogelwereld onderverdeeld in orden. Deze worden dan verder gesplitst in families en dan in soorten. De orde met de minste soorten (één) is die van de struisvogels, maar welke is de orde met de meeste soorten (ongeveer 5650)?
6. De gezochte vogel is een papegaai, die leeft in Nieuw-Zeeland. Hij heeft een nachtelijke levenswijze, eet planten en kan niet vliegen. De soort is sterk met uitsterven bedreigd (nog een 100-tal exemplaren). In een biotoop zonder natuurlijke vijanden verloor de vogel het vermogen tot vliegen en ontwikkelde een ingewikkelde voortplantingswijze waardoor overpopulatie werd voorkomen. Met de kolonisatie van Nieuw-Zeeland door de mens kwamen ook dieren als katten, honden, hermelijnen en ratten mee. Deze zorgden ervoor dat onze

vogel vrijwel uitstierf.

Hij wordt 50 tot 63 cm lang en weegt tot 3,5 kg. Beide geslachten hebben een gelijk verenkleed. Mogelijk is het de vogel die de hoogste leeftijd van alle vogels kan bereiken.

7. De heer KO INNING uit RANST is ornitholoog. Zet de letters van zijn naam en woonplaats in goede volgorde en je vormt de naam van een vogel, die leeft in het zuiden van de USA tot Argentinië.

8. Welke vogel zoeken we: vogelsoort uit de familie van de duiven uit Australië. 20 tot 23,5 cm lang. Eet zaden en grassen (is trouwens genoemd naar een grassoort). Overwegend zandkleurig-geelbruin met rechtopstaande kuif. Zwarte wenkbrauwstreep en een witte keelband. Er bestaan 3 ondersoorten.

9. Welk woord past bij volgende omschrijvingen:

- * inheems
- * in een eigen gebied voorkomend
- * als species een beperkte, begrensde verspreiding hebben
- * alleen voorkomend in een bepaald en

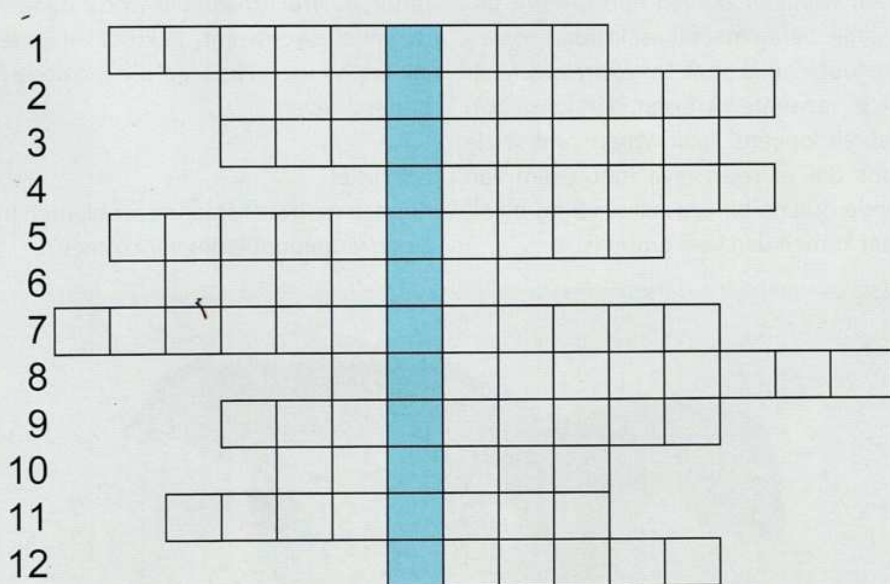
vaak beperkt gebied.

10. Een nieuw (zeker nog niet erkend, en nog lang niet in orde) postuurkanariëras. We zoeken de naam voor een lizardkanarie met een kuif. Rond 1979 begon ene Howard Hawes, wonende op het eiland Wight, met deze vogels te experimenteren. De naam die we zoeken is tevens de Romeinse naam voor het eiland Wight.

11. We zoeken een vogel behorende tot de ruigpoothoenders. De baltsende haan neemt een kenmerkende houding aan, met hoog opgerichte kop, half-afhangende vleugels en gespreide staart. In de paartijd wordt een helderrode naakte plek boven de ogen met bloed gevuld en zwelt op. (Leeft in Europa)

12. Welk woord hebben we in de Nederlandse taal voor de mannelijke roofvogels. (eigenlijk is deze naam enkel correct voor de mannelijke slechtvalk)

Schiftingsvraag: Hoeveel verschillende postzegels met beeltenis van een vogelsoort werden uitgegeven in Angola?

schiftingsvraag :

Symposium toekomstgericht fokken met gehouden vogels

H.Branje

Tijdens het symposium 'Toekomstgericht fokken met gehouden vogels', gehouden afgelopen november in Barneveld, kwamen de termen 'inteeft' en 'fokcirkels' ter sprake. Zeker interessant voor de lezers van 'Onze Vogels'. De heer Rick Fonteyn, bestuurslid Aviornis Vlaanderen en bestuurslid van de World Pheasant Association WPA verzorgde een waardevolle presentatie over inteelt en fokcirkels.

Inteelt en fokcirkels

Inteelt is het proces waarbij nauw verwante individuen (zoals familieleden) zich voortplanten, wat leidt tot een verhoogde kans dat nakomelingen genetisch identieke kopieën van dezelfde genen erven van beide ouders.

Erfelijke gebreken

In een populatie individuen zijn er altijd enkelen die een (onzichtbaar, recessief) gebrek hebben, het zijn zogeheten 'dragers'. Wanneer binnen een grotere populatie dieren met elkaar kruisen komen die foutjes niet vaak tot expressie. Maar ga je verwanten kruisen, dan komt zo'n gebrek 'opeens' naar voren omdat de kans dat er recessieve (gebreken) van beide ouders bij een nakomeling bij elkaar komen dan veel groter is.

Kleine populaties en inteelt

Voorbeeld: Isle Royal, een eiland in de grote meren (op grens tussen Canada en USA) met daarop levend een geïsoleerde kleine gesloten populatie wolven. Omdat er geen uitwisseling van genenmateriaal plaats vindt is er sprake van hoge inteelt. Het gevolg: genetische gebreken en een lage vruchtbaarheid. In 1979 kwam een wolvenmannetje over het ijs van het vasteland naar het eiland. Gevolg: de inteelt was (tijdelijk) weg; er werden minder jongen met gebreken geboren; de vruchtbaarheid ging omhoog. Tijdelijk ging het beter, maar na verloop van tijd nam de inteelt weer toe en in 2018 klapte de boel weer in elkaar en waren er nog maar 'n paar wolven over. Tegenwoordig wordt er af en toe een nieuw mannetje geïntroduceerd op het eiland en blijft de populatie (door menselijk ingrijpen) gezond.

Het invallen van een populatie door te sterke inteelt gebeurt vaak als een klap bij heldere hemel! De vitaliteit loopt achteruit; de vruchtbaarheid wordt minder; de variatie verdwijnt. Je krijgt uiteindelijk een soort 'zuivere lijn' die ten dode is opgeschreven.

Fokcirkel

Kunnen we bovenstaande problemen bij eigen vogelpopulaties voorkómen?

Drents heideschaap

Een zogeheten 'fokcirkel' kan de liefhebbers helpen om samen een gezonde en levensvatbare populatie vogels op te bouwen.

Een fokcirkel is een groep liefhebbers van een bepaald kippenras of andere vogelsoort. De liefhebbers worden gerangschikt in een cirkel

- Elk lid van de fokcirkel stelt een of twee mannetjes beschikbaar aan een ander lid van de fokcirkel. Dit lid kan hier een mannetje uit kiezen voor z'n eigen bestand.

- Aandachtspunten bij een goed werkende fokcirkel:

- o Verschillende eigenaren moeten elkaar vertrouwen

- o Overeenstemming over fokdoel nodig

- o Werkt alleen als de cirkel lang wordt volgehouden

- Zo'n fokcirkel kan goed werken omdat verwantschappen tussen verschillende deelnemers van de cirkel laag is.

- Bij het Drents heideschaap bestaat al twintig jaar zo'n cirkel; de inteelttoename blijkt laag te zijn. Groot voordeel is dat verschillende erfelijke gebreken zijn verdwenen na introductie van de fokcirkel. De fokcirkel wordt gecoördineerd door Stichting Zeldzame huisdierrassen (SZH) en lokale schaapherders.

Voorbeeld kroeskoppelikaan

Je zou tussen dierentuinen vrouwtjes kunnen gaan uitwisselen (de vrouwtjes

Wolven Isle Royal (links duidelijk gevolg van inteelt te zien)

omdat die graag ontvangen worden in een groep en een man heel veel vechtpartijen oplevert).

Zou je als dierentuinen geen vrouwen uitwisselen, dan zou de 'inteefttoename' bij alle dieren al gauw boven 1% komen. Een 'kroeskopcircel' zou kunnen bestaan uit 15 dierentuinen met een wat kleinere groep kroeskoppen of bijvoorbeeld 8 dierentuinen met veel vrouwen.

Wanneer je elke zes jaar zo'n 10 vrouwtjes zou uitwisselen komt de inteefttoename rond 0.5%, een duidelijke verbetering dus.

Bedraagt de inteefttoename meer dan 1% per generatie, dan is de populatie op termijn met uitsterven bedreigd; erfelijke gebreken stapelen zich op; de vitaliteit loopt terug. Op een gegeven moment gaat het helemaal fout.

Tussen 0.5% en 1.0%; dan komen er ze-

ker erfelijke gebreken tevoorschijn in de populatie.

Tussen 0.25% en 0.50%; vitaliteit van de populatie is vrij goed

Onder 0.25% kans klein op problemen en heb je een relatief gezonde levensvatbare populatie

NBV en fokcirkels?

Binnen de NBV bestaan verschillende speciaalclubs die gespecialiseerd zijn in bepaalde vogelfamilies of vogelsoorten: Australische prachtvinken, Papegaaiamadines, gould amadines, lonchura's, vruchten- en insecteneters, zebravinken. Mogelijk dat speciaalclubs zo'n fokcirkels kunnen samenstellen voor bepaalde vogelsoorten om de bestanden op die manier levensvatbaar te krijgen of te houden. Een heel belangrijke uitdaging voor onze speciaalclubs!!!

Kroeskoppelikaan

- ik ben door een liefdevolle verzorger uit het asiel geplukt -

Alle begin is moeilijk

Oud-keurmeester Joop Willink schreef in het bondsblad "Vogelvreugd" van de voormalige ANBvV tot aan zijn dood maandelijks een column onder de titel "Alle begin is moeilijk". Veel van deze artikelen zijn voor de vogelhobby nog steeds actueel. De actuele artikelen worden om de twee maanden, na bewerking door Jos Beijers, geplaatst in "Onze Vogels".

Joop Willink (†)

Problemen zijn vaak op te lossen

Het is april en, behalve wellicht de Europese cultuurvogels, die meestal wat later beginnen, zijn de meeste soorten vogels nu wel broedrijp en kan het broedseizoen echt beginnen. Natuurlijk zijn er al veel kwekers die al enige tijd bezig zijn. Ook veel kanariekwekers kunnen dagelijks hun nesten controleren. Maar al zijn we nog maar net begonnen met de kweek, de eerste klachten beginnen ook al te komen. Dat is elk jaar weer hetzelfde. Kanaries kweken is iets dat vaak niet van leien dakje gaat. Er doen zich regelmatig problemen voor. Sommige worden onderkend en kunnen worden opgelost. Maar lang niet altijd kunnen we de oorzaak van de problemen vinden en staan we met de handen in het haar. Toch zullen we in de eerste plaats de oorzaak van de problemen bij ons zelf moeten zoeken. Natuurlijk kan er altijd wel een pop de broedkooi in gaan die niet wil leggen of niet wil broeden of die het vertikt om de jongen groot te brengen. Maar doorgaans is het zo dat, wanneer we gezonde, broedrijpe vogels in de broedkooi zetten, het resultaat wel komt. Toch gaat het niet bij iedereen van een leien dakje. Dat blijkt wel uit de reacties die ik nu, aan het begin van het broedseizoen, alweer heb ontvangen. Reacties van mensen die te kampen hebben met grote problemen en niet of nauwelijks jongen op stok krijgen. Het zijn altijd weer dezelfde klachten. In de eerste plaats is er de legnood. Ondanks het feit dat we meestal redelijk verwarmde hokken hebben, komt dit euvel nog wel eens voor. We hebben het er al vaker over gehad hoe je dit (in de meeste gevallen) kunt oplossen. Ook een veel voorkomend euvel

is dat van de onbevuchte eieren.

Niet de vogels

Aan dit euvel zijn meestal niet de vogels schuldig. Want nadat de eerste eieren verloren zijn gegaan, wat toch wel jammer is, zijn de eieren in de tweede ronde doorgaans wél bevrucht. Dat betekent dat de vogels, op het moment dat ze in de broedkooi kwamen, eigenlijk niet of onvoldoende broedrijp waren. Dat kan het risico zijn van een (te) vroeg beginnen met de kweek en dan ook nog vaak met te jonge vogels. Nogmaals, bij een goede verzorging en een uitgebalanceerde voeding, zullen de vogels niet al te veel onbevuchte eieren hebben. Natuurlijk komt het voor dat een man en pop elkaar niet verdragen. De pop laat zich dan door de man niet bevruchten. Maar dat merken we in de regel snel genoeg en kunnen we bij een pop die het nest gereed heeft een andere man plaatsen. Dan gaat het vaak goed. Wil de pop geen man accepteren, wat ook voorkomt, dan wordt het moeilijker. Zelf probeer ik dit probleem op te lossen door de man 's avonds in de schemering bij de pop te zetten om deze de andere morgen redelijk op tijd weer weg te halen. Wacht daar niet te lang mee, want vechtende kanaries kunnen elkaar flink toetakelen.

Niet alles groot

Je moet er bij de kweek niet op rekenen dat alle jongen groot worden. Oh ja, ik hoor wel eens van die verhalen dat mensen alle jongen die uitkomen ook op stok krijgen. Dat zal best zo zijn, maar ik daar mijn bedenkingen bij. Meestal gaan er wel eens jongen dood. Bijvoorbeeld door het te laat uit het ei komen. Ook jongen die als laatste uit

Onderbuik broedrijpe pop kanarie

het ei komen, willen nog wel eens afhaken. En dan wil ik het niet hebben over poppen die niet willen voeren of over jongen die dood gaan omdat ze op de een of andere wijze toch een verkeerd voedsel binnen krijgen. Ik weet ook wel dat er kwekers zijn die het heel goed in handen hebben en waar dit maar weinig gebeurt. Maar..... het gebeurt. Nu moet ik zeggen dat de sterfte van jonge vogels de laatste jaren toch is afgenomen. Hadden we een aantal jaren geleden veel te maken met de zogeheten „zwarte stip” bij jonge vogels. De laatste jaren hoor ik daar steeds minder van. Waarschijnlijk omdat we hebben geleerd hier iets aan te doen. Er zijn een aantal mogelijkheden om de stoornis bij jonge kanaries op te lossen. Zelf gebruik ik nog steeds Flagellamix van de Belgische dierenarts Couteel. Een mid-

del waarvan de werkzame stof(fen) mij niet bekend zijn omdat ze niet vermeld staan. Maar een middel ook waarmee ik zelf en vele anderen succes hebben. Het is een poeder dat je oplost in water en dat je vanaf de geboorte tot de jongen vijf dagen oud zijn aan de ouders geeft. Aanvankelijk heb ik ook mijn schouders opgehaald toen ik hoorde van dit middel. Maar ik heb weinig uitval bij de jongen en ook andere kwekers die het gebruiken hebben dezelfde ervaring.

Keurmeesters

Hoewel het niet mijn gewoonte is te reageren op publicaties van anderen in ons bondsblad, wil ik dat nu toch graag even doen. En wel op het artikel waarin de heer X. schrijft wat de keurmeester zou moeten doen. Hij moet een onafhankelijk oordeel vellen zonder enige voorkeur. Hij zou hierbij geen fouten mogen maken. Hij moet vragen kunnen beantwoorden. Hij moet af en toe een artikel schrijven in ons bondsblad. Hij moet een ruime opvatting hebben en mag geen eigenzinnige mening hebben. Waar hij zegt dat „wij als kwekers ons volle begrip moeten tonen en rechtvaardig omgaan met de niet geringe eisen die aan een keurmeester wor-

den gesteld” ben ik het geheel met hem eens. Maar het lezen van zijn artikel kwam bij mij toch wat wrang over. Het voelt aan of hier een vete wordt uitgesproken waarbij alle keurmeesters worden aangesproken. Want keurmeesters moeten volgens hem, die ik toch ken als een rechtgeaard sportbroeder, nogal wat. Mede door ervaringen tijdens het afgelopen keurseizoen opgedaan, wil ik hierop graag antwoorden. De keurmeester weet heel goed wat van hem wordt verwacht. Ook hij zal, in het algemeen, zijn uiterste best doen de vogels op een zo goed mogelijke wijze te beoordelen. Zonder bang te zijn teveel punten te geven. Het kan best zijn dat de één hogere punten geeft dan een ander. Maar als het totaalbeeld gelijk blijft heb ik daar geen problemen mee. Dat niet alle keurmeesters artikelen schrijven in het bondsblad is misschien best jammer. Maar schrijven ligt de een beter dan de ander. We moeten bij een keuring niet uitgaan van allerlei negatieve zaken. Je moet nooit vergeten dat die keurmeester 's morgens in alle vroegte in weer en wind op pad gaat om honderden kilometers af te leggen naar een ander deel van het land om daar vogels van kwekers te beoordelen. Ik ben absoluut overtuigd van de goede instelling van deze mensen, ik ken ze immers al meer dan 45 jaar. Iedereen doet zijn best en ziet achter de vogels ook de kwekers die hun best hebben gedaan. Natuurlijk maken ook keurmeesters fouten, maar ik verzeker je dat ze dat doen in de volle overtuiging dat ze het goed doen.

En tenslotte is er niets menselijker dan fouten maken. En de keurmeester is ook maar een mens. Een mens die soms van 's morgens half zes tot 's avonds half zeven in de weer is om vogels te keuren. En die, gelukkig niet vaak, soms wordt gezien als een soort loonslaaf. Een man die je allerlei mogelijke geboden en verboden kunt opleggen, alsof je hem 50 euro per uur betaalt. Dat is dan de keerzijde van de medaille. Ik zelf laat daarvoor het plezier dat ik heb bij het keuren niet vergallen. Het is mij in 45 jaar keuren niet eerder overkomen, maar dit

Onderbuik broedrijp mannetje kanarie

jaar heb ik, en met mij een aantal collega's, na een keuring gezegd: hier kom ik nooit weer terug. Laten we met z'n allen proberen respect voor elkaar op te brengen. Kritiek kan best goed zijn. Maar dan moet het wel opbouwende kritiek zijn. We moeten niet proberen op de man te spelen. We moeten in de eerste plaats de bal (in dit geval de vogels) in het oog houden. Daar doen we het allemaal voor. We werken allemaal in het belang van de sport.

'Zwarte stip'

© P.Pütz

Zoo Berlijn

© H.Branje

Afgelopen jaar vijf dagen naar Berlijn geweest. Prachtige stad. Zeker aan te bevelen om er enkele dagen door te brengen. Het is een echte wereldstad, echter wél met erg veel groen en veel ruimte. Vol van geschiedenis, highlights, winkels en wat dies meer zij. Een van die dagen heb ik gereserveerd voor een bezoekje aan een van de twee (!) dierentuinen van Berlijn. Twee?

Ja, na de oprichting van het ijzeren gordijn werd zo'n beetje alles dubbel gebouwd in Berlijn: twee dierentuinen, twee schouwburgen, twee televisietorens. Telkens eentje in Oost-Berlijn en eentje in West-Berlijn. De ene is Zoopark Berlin, de dierentuin van West-Berlijn. Tierpark Berlin is de Oost-Duitse variant, zo'n 15 kilometer verder gelegen.

Zoopark Berlin is, naar ze zelf beweren, de Europese dierentuin met het grootste aantal dieren. Ik heb het niet kunnen controleren. Maar wat ik wél heb gedaan is genieten van deze mid-den in de stad aangelegde dierentuin met een schitterende collectie dieren in een prachtige ambiance van heel veel oude bomen en groen.

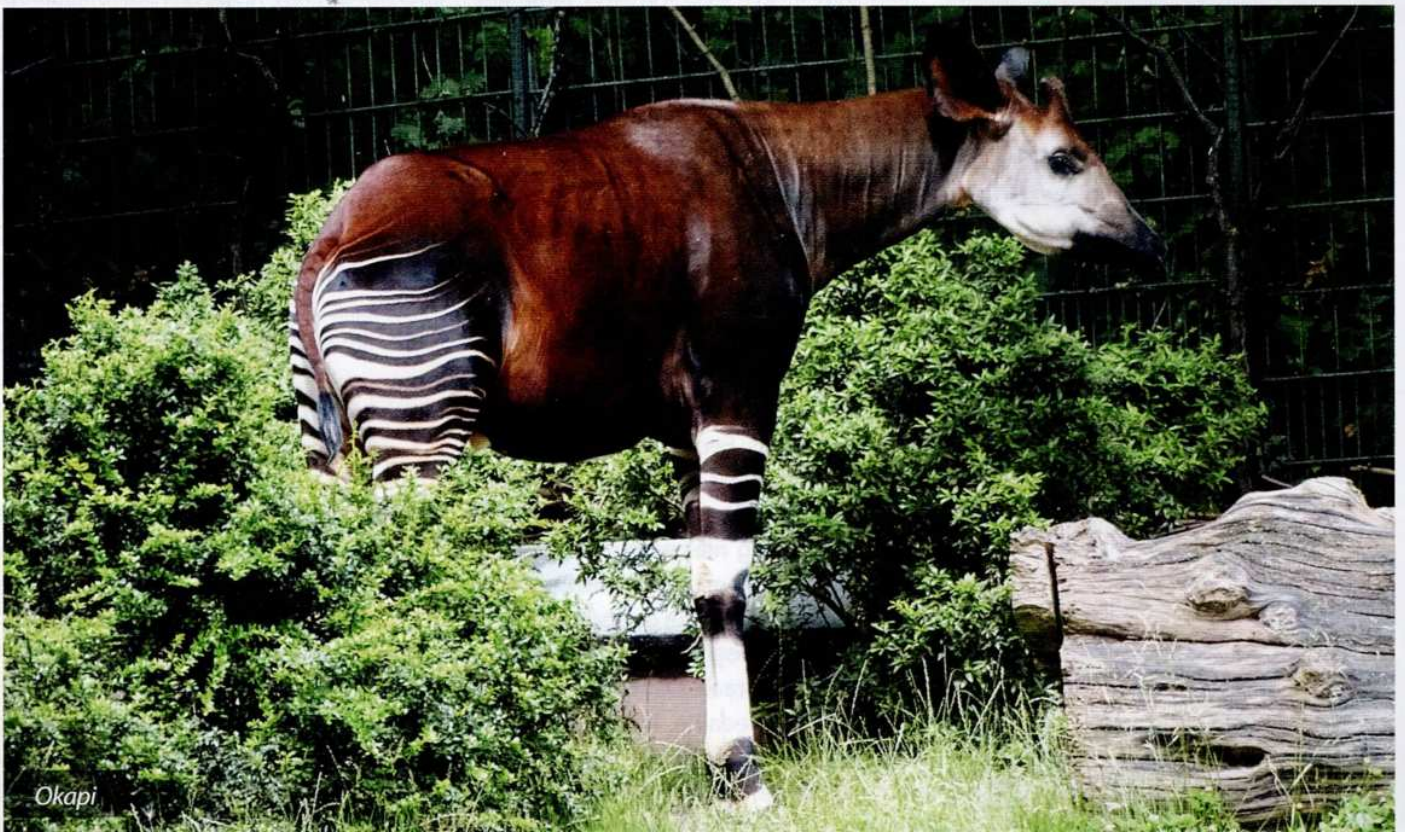
In 1841 werd een fazanterie en de op het pauweneiland gehouden dieren van de Pruisische koning Frederik Willem IV geschonken aan de inwoners van Berlijn: het begin van de die-

rentuin.

In de loop der jaren werd de dierentuin telkens uitgebreid en werden er steeds weer nieuwe gebouwen en paviljoens gebouwd. Een steltvogelhuis, een struisvogelhuis, apenhuis, paardenhuis en varkenshuis.

In de Tweede Wereldoorlog werd praktisch alles verwoest, inclusief de dieren. 91 van de 2519 dieren overleefden de oorlog! Na de oorlog werd langzaam gestart met het weer opnieuw opbouwen van de dierentuin en z'n dierenbestand.

Dat Tierpark Berlin een oude dierentuin is kun je overal zien. Heel veel groen; heel veel hoge en oude bomen die veel scha-

Okapi

duw bieden aan bezoekers en dieren. De vele oude gebouwen zien er nog goed verzorgd uit. Alles ziet er trouwens netjes verzorgd uit: Duitse degelijkheid.

Ondanks dat het een 'oude' dierentuin is, hebben er inmiddels al veel renovaties plaats gevonden. De beren zijn inmiddels gehuisvest in bijzonder ruim en natuurlijk aangelegde verblijven. Hetzelfde geldt voor de apen die in prachtige verblijven worden gehuisvest. En dat geldt zeker voor de gorilla's, chimpansees en orang-oetans. De gorilla's waren die dag relatief actief en goed te fotograferen. De vraag was echter: wie bekijkt wie? De roofdierenverblijven staan inmiddels op de lijst van aanstaande renovaties. Dat is zeker noodzakelijk omdat de meeste roofdieren er nog op een 'klassieke' manier gehuisvest worden in relatief kleine, oninteressante ruimten met veel traliwerk. Ofschoon, de tijgers en leeuwen inmiddels al in een veel grotere, voor de dieren interessantere ruimte gehuisvest worden.

Een apart gebouw is het oude aquarium. Het staat eigenlijk los van de dierentuin en kan als onderdeel van het bezoek meegenomen worden. Ook zeker de moeite waard: een groot aantal prachtig ingerichte aquaria met vissen in alle vormen en kleuren.

En de vogels dan?

In totaal worden er, volgens opgave, zo'n 300 vogelsoorten gehouden. Het Vogelhaus is enkele jaren geleden compleet gerenoveerd. Het mag er zeker zijn! Het Vogelhaus is opgesplitst in de verschillende continenten Azië, Australië, Amerika. De vogels zijn er gehuisvest in zo'n 35 grote ruimtes met veel groen en elk bestaande uit een grote binnen- én iets kleinere buitenvolière. In het hart van het vogelhuis is een grote vrijevluchthal ingericht met een oppervlakte van zo'n 450 m². De vrijevluchthal is goed verlicht en met heel veel groen ingericht. Een hele kluit om er de verschillende soorten Afrikaanse vogels te ontdekken. Daar moet je eigenlijk rustig voor gaan zitten en vervolgens wachten tot de gevleugelde vrienden zich laten zien. Het Vogelhaus biedt onderdak aan een ruime collectie prachtige vogels. De papegaaiaachtigen werden onder andere vertegenwoordigd door de prachtig diep blauw gekleurde hyacinthara's. De combinatie van een grote vogel met een in verhouding erg grote zwarte snavel met een schitterend blauw gekleurd verenpak maakt de hyacinthara telkens weer een imposante verschijning. De soldatenara is een maatje kleiner en prachtig groen gekleurd met een rood voorhoofd en is eveneens afkomstig uit Zuid-Amerika. Van de kaketoos waren er de inca kaketo, de Bank's raafkaketo en de diep zwart gekleurde palmkaketo te zien. De palmkaketo is de grootste van alle soorten kaketoos en is helemaal diep zwart van kleur en voorzien van een grote kuif van spits uitlopende veren. De wangen zijn roze en worden bij opwindning nog dieper roze van kleur; z'n snavel is in verhouding met z'n kop bijzonder groot en in staat de keiharde palmnoten te kraken; aan die noten heeft de vogel z'n Nederlandse naam palmkaketo trouwens te danken. De tropische vogels waren vertegenwoor-

Bonte neushoornvogel

Rotsspringer of zuidelijke rotspinguin

Zwartgezichttoerako

digd door de uit Zuid Amerika afkomstige blauwgrijze tangara, braziliaanse rode tangara, blauwe pitpit en kleine cubavink. Laatstgenoemde wordt in avicultuur behoorlijk gefokt en is altijd te bewonderen op de wat grotere tentoonstellingen in Nederland. Altijd 'goed' doet het de spreeuwenfamilie: uit Azië de bekende driekleurglansspreeuw, de witte balispreeuw en de zeldzamer gehouden voorindische spreeuw. Australië werd vertegenwoordigd door de kea, kookaburra en blauwvleugel kookaburra.

Uit Azië tenslotte werden, behalve de genoemde spreeuwensoorten ook een spechtensoort (*picus flavinuchus*), een neushoornvogel en de Bartlett dolksteekduif getoond.

Vlakbij het gerenoveerde Vogelhaus is de fazanterie: een lange rij grote geschakelde voliëres met relatief wat grotere vogelsoorten; vroeger met name fazanten, tegenwoordig ook allerlei grotere vogelsoorten die zich niet perse op de bodem van de voliëres bevinden. De fazanterie is inmiddels al heel wat jaren oud, maar....de opzet is nog steeds een lust voor het oog. De voliëres zijn ruim en voorzien van veel groen waar de vogels zich goed in thuis voelen. Het looppad wordt 'uit de zon gehouden' door prachtige, oude, hoge bomen van meer dan honderd jaar oud!

Van de grondvogels: palawan pauwfazant, roulroul, halsband-

frankolijn ...

Een renkoekoek zat van het zonnetje te genieten waarbij hij z'n rugveren helemaal opzette zodat de zonnestralen de vogel volop konden opwarmen.

Een tweetal toerakosoorten maakten weliswaar veel kabaal, maar lieten zich nauwelijks zien. Het waren twee van de minder kleurrijke soorten: de witbuiktoerako en de zwartgezicht toerako: prachtige forse vogels met een wit-grijs-zwart verenpak, een mooie kuif en scherp stemgeluid.

Ook hier waren verschillende spreeuwensoorten te bewonderen. In het zonnetje was het letterlijk 'schitterende' iriserende verenpakje te bewonderen van verschillende soorten glansspreeuwen: de paars gekleurde amethyst glansspreeuw, de kleurrijke koningsglansspreeuw en driekleurglansspreeuw en de in avicultuur vrijwel onbekende, diep glanzend blauw gekleurde blauwe langstaartspreeuw (*Lamprotornis purpuropterus*). Een andere zeer zeldzame verschijning in avicultuur is de trompet paradijsvogel, een van de paradijsvogelsoorten die géén schitterend gekleurd verenpakje hebben: het verenkleed is namelijk glanzend diep donkerblauw-zwart. De paradijsvogel is met name bekend om z'n enorme kleurenrijkdom in combinatie met geweldige verenpluimen. Verenpluimen die in de dertiger jaren en masse verwerkt werden in dameschoeden en de vogels destijds al bijna tot uitsterven brachten...

Heel mooi opgezet is het pinguïnhuis. In een goed afgesloten ruimte worden een tweetal soorten pinguïns gehuisvest die van nature in een heel koud biotoop leven: de koningspinguin en de rotsspringer, een zwart-witte versie met leuke gele veertjes opzij van z'n kopje. Het koude natuurlijke biotoop wordt nagebootst in het Berlijnse pinguïnhuis. In het verblijf sneeuwt het bijvoorbeeld 'kunstmatige' sneeuwvlokken. De vogels hebben het er goed naar hun zin bij een temperatuur van 6-8 graden Celsius (zomer en winter!). Niet dat ze overigens erg actief zijn. Naast beide genoemde soorten worden er nog humboldtpinguïns gehouden en zwartvoetpinguïns. Twee soorten die in subtropische leefgebieden voorkomen.

De moeite waard

Een oude dierentuin die je niet echt 'oud' kunt noemen. Weliswaar veel mooie, oude gebouwen en prachtige oude bomen, maar met een steeds meer eigentijdse huisvesting van veel, heel veel dieren. En veel vogels. Met andere woorden, ga je 'n weekje naar Berlijn, een dagje Tierpark Berlin is zeker de moeite waard.

D'Arnaud's baardvogel

Geelnekspecht

Trompetparadijskraai

Palmkaketo

Van de bestuurstafel februari 2025

© Albert Zomer

Resultaat bezuinigingen

De bezuinigingen die in 2022 zijn ingezet hebben tot resultaat dat het jaar 2024 met een klein positief resultaat afgesloten kan worden. Dit terwijl het jaar 2023 nog een negatief saldo voor de NBvV gaf van ruim 72.000 euro. Voor 2024 denkt het HB deze lijn door te kunnen zetten en het effect van de bezuinigingen in 2025 nog zichtbaarder zal zijn.

Nederlandse Kampioenschappen

In 2024 was financieel gezien het samenwerkingsverband met de Dierenparade Noordshow in Hardenberg behoorlijk kostenbesparend, hoewel er nog steeds een negatief resultaat ontstond. E.e.a. stond echter niet in verhouding tot de kosten van eerdere NK's in Zwolle en voorheen in Apeldoorn. Inmiddels is duidelijk dat de NK 2025 een klein positief resultaat gaat opleveren.

De mededeling dat de Nederlandse Kampioenschappen in 2026 samen valt met de data van de Mondial 2026 in Marche-en-Famenne (Belgie) kan al weer vervallen. De verhuurder van de evenementenhallen in Hardenberg heeft de hallen verhuurd aan de groen sector in de week dat ook de Mondial gehouden wordt. Dit betekend dat er opnieuw gekeken moet worden naar een andere week in januari 2026. Hierover gaat u z.s.m. bericht worden. M.a.w. de Nederlandse Kampioenschappen 2026 vallen dus NIET samen met de Mondial 2026.

Kandidaat hoofdbestuur

Het hoofdbestuur kan verheugd mededelen dat zij een aanvulling heeft gevonden voor het hoofdbestuur. Betrokkene zal zich in het jaarverslag voorstellen en zijn kandidatuur zal ter stemming worden gebracht in de Algemene vergadering van mei 2025.

Helaas is er voor de aftredende penningmeester Sjaak van Bennekom (nog) geen kandidaat penningmeester gevonden. Mocht u ambities hebben en met centjes om kunnen gaan in een groter verband dan is er plek voor u. Sjaak is graag gegene hierin nog begeleidende taken voor een inwerking op zich te nemen.

Toevoeging artikel 5, lid 2 sub b Huishoudelijk reglement NBvV

Het hoofdbestuur heeft voor de Algemene Vergadering van mei 2025 het voorstel tot aanvulling van artikel 5, lid 2 met een sub b neergelegd ter stemming. E.e.a. om indien er om verzocht wordt een uitgesproken royement na 5 jaar nader te kunnen bezien en eventueel over te gaan tot opheffing van het royement.

Artikel 5

ROYEMENTSGRONDEN.

Royement van het lidmaatschap kan geschieden op grond van:

1. Contributieschuld

a. (Jeugd)leden: Bij afdelingsreglement is nader geregeld op welke wijze en bij welke achterstand een zodanig royement wordt uitgesproken.

b. Verspreide leden: Wanneer een verspreid lid in verzuim is met de betaling van zijn contributie ontvangt hij van de bondspenningmeester een aanmaning. Volgt hierna binnen de in deze aanmaning gestelde termijn geen betaling, dan kan het hoofdbestuur tot royement overgaan.

2. Het handelen in strijd met enige bepaling van statuten of reglementen van de bond c.q. afdeling, of wegens wangedrag:

a. Voor afdelingsleden kan een zodanig royement slechts geschieden door de meerderheid van een ledenvergadering van die afdeling waar minstens 2/3 van het aantal leden aanwezig is. Wanneer dit vereiste aantal leden niet aanwezig is beslist de eerstvolgende vergadering bij meerderheid van stemmen, ongeacht het aantal aanwezige leden. Een voorstel tot een zodanig royement moet in de oproep voor de desbetreffende ledenvergadering zijn vermeld, terwijl degene over wiens eventueel royement uitspraak zal worden gedaan per aangekend schrijven tenminste 10 dagen vóór de datum van genoemde ledenvergadering hiermede in kennis gesteld dient te worden.

b. Na royement kan de geroyeerde na 5 jaar verzoeken om zijn royement op te heffen en zal dit verzoek beoordeeld worden.

Stemming en verspreide leden

Verspreide leden hebben sinds een aantal jaren ook stemrecht. Op de site van de NBvV is voor hen terzijntijd een stemformulier te downloaden waarmee een stem uitgebracht kan worden. Verspreide leden worden dus niet in de districten meegeteld in het totaal aantal stemmen, maar dienen hun stemformulier separaat in (via het bondsbureau of het district waar men woonachtig is).

Mondial 2026 Belgie

De NBvV heeft contact opgenomen met de organisatie van de Mondial 2026 in Marche-en-Famenne (Belgie) over de mogelijkheden dat kwekers individueel hun vogels mogen inbrengen naar de Mondial. Inmiddels is duidelijk dat dit NIET toegeestaan gaat worden. Vogels moeten in Nederland geregistreerd en verzameld worden door COM NLD en vervolgens gecontroleerd worden door een dierenarts. Het hoe, waar, wanneer en wie hier onder vallen zal door COM NLD terzijntijd bekend gesteld worden. Het bondsbureau NBvV staat hier buiten.

Keurmeester 173

De combinatie van Dierenparade Noordshow en Vogel van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers (NBvV) brengt een grote verscheidenheid aan kleinvee en vogels bij elkaar. Zelfs met pluimvee dat noodgedwongen thuis moet blijven, is de gecombineerde show er één van wereldklasse.

Louis van Kelckhoven

En elk dier, groot of klein, dat in Harnden berg wordt geshowd, heeft een thuis waar het 365 dagen per jaar wordt verzorgd. Een verblijf dat door de eigenaar wordt schoongehouden en onderhouden. Sta eens stil bij dat verantwoordelijkheidsbesef. Een fantastische inspanning.

Deze levende have, of het nu 'haren' of 'veren' zijn, wordt zo goed gehuisvest en verzorgd, dat het de conditie heeft en zich veilig genoeg voelt om zich voort te planten. Aanwas die vervolgens onder het toezicht van de eigenaar met zorg door de ouder(s) wordt grootgebracht en waarvan een selectie dan weer wordt getraind om (bijvoorbeeld in Harnden berg) geshowd te worden. Een mooi resultaat is dan de kers op

de taart. Met dank aan de organisaties, maar zeker ook aan dat legertje van vrijwilligers dat zich jaar na jaar inzet om een dergelijke gecombineerde show van wereldklasse mogelijk te maken.

Bijkomend effect is dat organisaties van kleindierhouders elkaar weten te vinden. Keurmeesters van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers (NBvV) en die van Kleindierliefhebbers Nederland (KLN) staken vorige maand de koppen bij elkaar op een studiebijeenkomst in Tiel.

Waar het gaat om het beoordelen van kwartels, oorspronkelijke- en tropische duiven en lachduiven is er sprake van overlap. De hoofdbesturen van beide bonden hebben toegestemd om te onderzoeken wat er samen mogelijk is. Vastgesteld is dat KLN en NBvV genoemde vogels verschillend beoordelen, maar dat er ook overeenkomsten zijn die maken dat verschillen overbrugd kunnen worden.

Aan de hand van lachduiven is gekeken of keurmeesters van deze organisaties elkaar kunnen vinden. Deze vogels zijn bij beide bonden hetzelfde. De standaard

den zijn vrijwel gelijk, maar de manier waarop de vogels beoordeeld worden niet en dat geldt ook voor de kleurbenamingen. Voor de studiedag zijn van beide bonden keurmeesters voor lachduiven uitgenodigd.

Vanuit de NBvV werd Peter Wijgerde gevraagd om zijn presentatie van de verschillende mutaties en mutatiecombinaties bij lachduiven te doen. Daarna volgde een presentatie vanuit het perspectief van Kleindier Liefhebbers Nederland. Na een inventarisatie van overeenkomsten en verschillen beoordeelden keurmeesters van beide bonden vogels elk op hun eigen wijze. Het is uiteraard nog te vroeg om vergaande conclusies aan de uitkomsten van deze studiedag te verbinden. Maar dat beide organisaties elkaar opzoeken is, in een tijd van afnemende belangstelling voor onze liefhebberij, toch pure winst.

BONDSMEDEDELINGEN

Bondsmededelingen april 2025

Vanwege het eerder opmaken van Onze Vogels april, zullen de bondsmededelingen van april worden geplaatst in Onze Vogels van mei.

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, R. Grefhorst, J. Heesakkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, P.J.F. Klören, T.J. Koenen, C.G. Maandag, S. Munniksmä, K. Snijder, Mr. H.J.M. Stienen, D.A. Verburg, H.K. v.d. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

E.B.A. Berns, T. Bielderma, K. Bink, B. Bosch, H. Branje, A. Castermans, R. van Dijk, A. Gort, P. Hagenaars, B.A.M. Horsting, A.J. Houtkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, G. Konderink, Th. Van Kollenburg, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. Mertens, A. van Mingeroot, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, R. Steenbakkers, H. Suichies, W.A. Tolman, P. v.d. Tuin, P. Ubachs, H. de Vos, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter: Albert Zomer, tel. 06-15318939, E-mail: albertzomer1958@outlook.com

Secretaris: Raymond Berghouwer, tel. 06-11793194, E-mail: secretaris@nbvv.nl

2e voorzitter: Rick Oudenampsen, tel. 06-22101101, E-mail: info@oudenampsen.com

Penningmeester: Sjaak van Bennekom, tel. 035- 6562027, E-mail: jjvanbennekom@hetnet.nl

Bestuurslid: Rob Kristel, tel. 06 46140291, E-mail robkristel@kpnmail.nl

VERTROUWENSPERSOON

Gerrit Houwen, tel. 0478-562462, e-mail gerrit.houwen@hccnet.nl

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING

Henk Jansen, tel. 06-19931488, E-mail: secretariaatkmv@hotmail.com

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB Bergen op Zoom.

Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

Telefoon: 0164-235007

E-mail: info@nbvv.nl

Internet: www.nbvv.nl

Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

Uitgebreide contactinformatie vindt u op onze website www.nbvv.nl

COLOFON**Colofon****UITGEVER**

'Onze Vogels' is het maandelijks tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 20.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 21.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de circa 500 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging om verspreid lid te worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost voor 2025 € 44,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN 2025

Nederland € 34,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 40,-, Priority-post naar alle andere landen € 100,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007 (bereikbaar tussen 08.30 en 12.30 uur), e-mail: info@nbvv.nl, website: www.nbvv.nl

Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABNA0468959262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96INGB0001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers.

De NBvV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

REDACTIE

Hoofredactie: Henk Branje – te bereiken via E-mail: hbranje@icloud.com

Redactieadres: per adres Bonds bureau NBvV, t.a.v. redactie Onze Vogels – zie bovenstaand.

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

VERANTWOORDELIJKHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VORMGEVING: Ingrid Hubers**DRUK:** Muller Print & Sign - Amsterdam

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEÏNDIGING LIDMAATSCHAP:

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per half jaar. Het lidmaatschap voor verspreide leden is per jaar opzegbaar.

Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkenmale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

Goudkapfiscaal

Laniarius barbarus

© Henk Branje

april

Een prachtige vogel uit de familie der klauwieren. De goudkap fiscaal (*Laniarius barbarus*) komt voor in West- en Midden-Afrika. Er worden twee ondersoorten beschreven. Eentje komt voor in met name de kuststreek van Sierra Leone. De andere ondersoort, waartoe de vogel op de kalender behoort, komt voor in Senegal, Gambia en oostelijk tot Tsjaad.

Kleuren

De kleuren van de goudkap fiscaal zijn werkelijk adembenemend. Tenminste wanneer ze de juiste voeding krijgen die de kleurstoffen bevat die de vogel z'n felle kleuren geeft. In vogelparken of dierentuinen zie je namelijk ooit vogels die flets roze van kleur zijn.... Op de foto is te zien hoe mooi de vogel is en is er geen verdere kleurenbeschrijving nodig. De goudkap fiscaal is best fors te noemen met z'n lengte

van 23 cm. Man en pop zien er precies hetzelfde uit, zowel wat kleuren als wat lichaamstype betreft. En om het nog moeilijker te maken, beide geslachten kunnen prachtig zingen. En ze doen dat ook vaak samen. Wil je het geslacht zeker weten, dan zul je DNA-onderzoek moeten laten verrichten.

Wanneer de ene partner begint te zingen antwoordt de partner binnen een fractie van een seconde.

In avicultuur wordt de vogel nog, zij het sporadisch, gehouden en er zijn broedsresultaten mee behaald. De pop legt twee lichtblauwe, die 'voorzien' zijn van donkerbruine en paarse vlekjes en veegjes, in een komvormig nest

De habitat bestaat uit bossavanne, afwisselend landschap met veel struikgewas en open stukken. Hij leidt een verborgen leven in bos en struikgewas. Het valt niet mee om de vogel goed op een foto te krij-

gen. Bij de minste onraad schieten ze het struikgewas in en kun je ze niet meer vinden. Ondergetekende heeft de vogel tijdens een zeventiendagse vogeltrip tientallen keren gehoord en gezien en met veel pijn en moeite een fatsoenlijk plaatje kunnen schieten.

De goudkap fiscaal schijnt in de natuur nog volop voor te komen en staat derhalve niet op enige lijst van bedreigde vogelsoorten.

Henk Branje

